

Räpina Raik

Nr 254
September 2025

2025/2026. õppeaasta algus Räpina vallas

Heli Uustal
Räpina valla haridus- ja noorsootööspeialist

Haridus on see, mis kindlustab vabaduse.
– H.Mann

1. septembril alustasid Räpina valla koolid ja lasteaiad uut õppe-

aastat. Räpina valla koolides alustas oma haridusteed kokku 43 esimese klassi õpilast ja 21 noort Räpina Ühisgümnaasiumi 10. klassis.

Kooli algust tähistasid Räpina Vallas Räpina Ühisgümnaasium, kus alustas kooliteed 32 õpilast. Mehikoorma Põhikoolis alustas kooliteed 1. klassis üks koduõppe õpilane. Viluste Koolis said aabitsa 11 õpilast.

Uut õppeaastat alustas ka Räpina Lasteaed Vikerkaar ning Viluste Kooli lasteaid. Räpina Aianduskoolis algas õppeaasta 25. augustil. Ühisgümnaasiumis said traditsiooniliselt 1. septembril kokku ka kuld kellalised – 38. lennu vilistlased, kes alustasid kooliteed 50 aastat tagasi 1975. aastal.

Edukat, rõõmsat ja inspireerivat uut kooliaastat!

VILUSTE KOOL

Viluste Kooli 1. klassi õpilased koos klassijuhatajaga. Foto: Einar Raudkepp

1. Hardi Haidak	5. Kerttu Peebot	9. Eliise Sokman
2. Romet Hainsoo	6. Ellinor Raudsaar	10. Meiko Torim
3. Adeele Kehman	7. Erik Raudsaar	11. Saara-Mai Vija
4. Mirel Paabut	8. Saara Salf	Klassijuhataja: Ruth Kõivo

RÄPINA ÜHISGÜMNAASIUM

Räpina Ühisgümnaasiumi 1.a klassi õpilased koos klassijuhatajaga. Foto: A.P. Foto

1.a klass

1. Liselle Marii Austa	6. Keity Klimberg	11. Kevin Padumäe
2. Jordan Auväärt	7. Lukas Korts-Lindus	12. Yehor Riabokin
3. Dmitri Hrabrov	8. Keron Kruuse	13. Keiu Rubin
4. Kirke Kahu	9. Madli Narrusk	14. Lenna Varik
5. Madli Kirss	10. Marta Nurme	Klassijuhataja: Hele Aia

Kuld kellalised. Foto: Reimo Ehte

RÄPINA ÜHISGÜMNAASIUM

Räpina Ühisgümnaasiumi 1.b ja 1.v klassi õpilased koos klassijuhatajatega. Foto: A.P. Foto

1.b klass

1. Jarelin Borgmann	7. Lukas Kristoving	13. Hugo Pabstel
2. Liliana Hrabrov	8. Selene Lehist	14. Leopold Palusalu
3. Brennet Kallari	9. Richard Lipsmäe	15. Erik Piirsalu
4. Henri Kallin	10. Kevin Metsasalu	16. Rinethe Raag
5. Rolf Kaur	11. Ragnar Nirk	Klassijuhataja: Anneli Huuse
6. Saskia Kits	12. Emmali Nukki	

1.v klass

1. Mihail Pashin	2. Robin Salla	Klassijuhataja: Maris Aruküla

EIS avas lasterikaste perede kodutoetuse taotlusvooru

Räpina valla sotsiaalosakond

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus avas 8. septembril 2025 kell 11.00 lasterikaste perede kodutoetuse taotlusvooru. Voor on avatud kuni 20. oktoobrini 2025 kell 23.59. Taotlusi saab esitada riiklikus e-toetus keskkonnas, mida haldab Riigi Tugiteenuste Keskus. Toetust saavad taotleda pered, kus kasvab vähemalt kolm kuni 19 aastast last (k.a.).

Toetust saab taotleda kaheks otstarbeks:

1. Kodu ostmiseks, kui perel puudub omandis eluruum või olemasolev ei vasta tänapäevastele elamistingimustele.
2. Perele kuuluva eluruumi ümberehitamiseks, renoveerimiseks või laiendamiseks, samuti elamu püstitamiseks.

Toetuse täpsemad tingimused ja info taotlemise kohta on leitavad Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse kodulehelt <https://kredex.ee/et/kodutoetus>.

Saagem tuttavaks – Räpina Valla Kultuuri direktor Lilyan Kaiv

Räpina Valla Kultuuri direktorina alustas tööd **Lilyan Kaiv**, kes tutvustab end järgmiselt: Olen sündinud ja kasvanud Tartus. Õpisin Heino Elleri Muusikakoolis **Alo Ritsingu** juhendamisel koorijuhtimist. Seejärel Eesti Muusika ja Teatriakadeemias **Toomas Kapteni** klassis kooridirigeerimist ning **Jüri Alperteni** juhendamisel sümfooniaorkestri dirigeerimist.

Esimese koorijuhi kogemuse sain juba enne Elleri kooli, kui aitasin emal tema koore laulupeoks ette valmistada. Pärast muusikaakadeemia lõpetamist töötasin 22 aastat Heino Elleri Muusikakoolis dirigendina ja õpetajana, hiljem ka dirigeerimisosakonna juhatajana. Olen võitnud mitmeid rahvusvahelisi dirigentide konkursse ning osalenud paljudes meistriklassides. 2019. aastal asutasin kollektiivi Maarjamaa Filharmoonikud, kellega töötan tänaseni. Tegemist on professionaalse sümfooniaorkestriga ning „poolprofessionaalse“ kooriga. Olen avatud loomuga ning valmis võtma enda kanda erinevaid ülesandeid ja otsima uusi põnevaid väljakutseid.

Foto: erakogu

Kalmistu jäätmekonteinerid ei ole koduste olmejäätmete jaoks

Räpina Vallavalitsuse majandusosakond

Viimastel aastatel on kalmistutel sagenenud murettekitav probleem: prügikonteineritesse tuuakse üha rohkem koduseid olmejäätmeid. See tekitab tarbetuid kulusid, raskendab jäätmete sorteerimist ja rikub väärikat kalmistu keskkonda.

Kalmistujäätmete konteinerid on mõeldud üksnes hauaplatside korrastamisel tekkivate jäätmete jaoks – närtsinud lilled, pärjad, küünlatopsid, kuivanud oksad ja lehed. Selleks on kalmistutele paigaldatud eraldi konteinerid biolagunevate ja tehislake jäätmete jaoks, et neid saaks õigesti käidelda.

Koduste olmejäätmete, ehitusprahi või vanade mööbliesemete toomine kalmistu konteinerisse on rangelt keelatud. Selline käitumine:

- Rikub jäätmehoolduse korda – olmejäätmed tuleb viia selleks ettenähtud konteineritesse või jäätmejaama.
- Suurendab kulusid – valesti sorteeritud jäätmete äravedu maksab rohkem ja võib tõsta teenuse hinda.
- Rikub kalmistu väärikust – kalmistu on rahu ja austuse paik, mitte koht koduse prügi ladustamiseks.

Palume kõigil kalmistu külastajatel lugeda konteinerite juures olevaid juhiseid ning mitte tuua kalmistule koduseid jäätmeid. Aitame koos hoida meie kalmistud puhtad ja väärikad.

RÄPINA VALLAVOLIKOGU AUGUSTIKUU ISTUNGIL

Eva Morel

Räpina valla kantseleispetsialist

Augustikuu istung toimus traditsiooniliselt vallamajas volikogu saalis. Istungil osales 16 volikogu liiget, puudujaid oli viis. Pärast istungi päevakorra kinnitamist kuulati volikogu esimehe ja vallavanema infopunkte ning vastuseid volikogu liikmete esitatud küsimustele, seejärel toimus päevakorras olevate eelnõude arutelu ja otsuste vastuvõtmine.

- Otsustati muuta Räpina Spordikooli õpetasu. Alates 1. septembrist 2025 on õpetasu suurus senise 10 euro asemel 15 eurot kuus õppuri kohta.
- Muudeti Räpina Vallavolikogu 17.01.2024 määrust nr 1 „Räpina valla lasteadeades vanema poolt kaetava osa määr ja tasumise kord“ alljärgnevalt:

- täpsustati määruse õiguslikku alust – määrus kehtestatakse alusharidusseaduse § 46 lõike 4 alusel;
- viidi määrus kooskõlla volikogu otsustega, mille alusel liideti 1. septembrist

2024 Veriora Lasteaed Õnneseen Viluste Kooliga ning haridusastutuse nimeks sai Viluste Kool, mille tegutsemise vormiks on koolieelne lasteasutus ja põhikool. Seetõttu asendati määruks senine nimi „Veriora Lasteaed Õnneseen“ uue nimega „Viluste Kool“.

Määruse reguleerimisala ja kohatasu põhimõtted jäävad samaks – määrus sätestab Räpina Lasteaia Vikerkaar ja Viluste Koolis lasteaikoha kohatasu suuruse ning tasumise korra.

- Otsustati võõrandada otsustuskorras Räpina vallale kuuluv kinnistu, mis asub Linte külas aadressil Tammistu tee 21.

- Kehtestati Räpina valla elutähtsate teenuste korraldus – teenuste kirjeldus ja toimepidevuse nõuded ja elutähtsate teenuste osutajad. Kohaliku omavalitsuse ülesanne on ka kriisilukorras korraldada haldusterritooriumil järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevus: kaugküttega varustamine (teenuse osutaja osutajaks on AS Revekor), kohalike teede sõidetavuse tagamine (teenuse osuta-

ja osutajaks on AS Revekor), veevarustus ja kanalisatsioon (teenuse osutajaks on: Aravu ja Mehikoorma piirkonnas AS Emajõe Veevärk; Veriora, Leevi, Ruusa, Linte ja Leevaku piirkonnas AS Revekor; Võõpsu piirkonnas AS Põlva Vesi).

• Toimus määruse eelnõu „Räpina valla arengukava 2035“ I lugemine, mille käigus tutvustati volikogule eelnõuga seotud muudatusi. Käesoleva arengukava uuendamise käigus ei muudeta arengukava põhi-dokumenti. Uuendatakse lisadokumente – hetkeolukorda, tegevuskava ja eelarvestrateegiat. Arengukava eelnõu muudatusetepanekute esitamise tähtajaks määrati 10. september 2025. Otsustati lõpetada määruse eelnõu „Räpina valla arengukava 2035“ I lugemine ning suunata eelnõu menetlus II lugemisele.

Räpina Vallavolikogu otsuste ja määrustega saab tutvuda valla raamatukogudes ja internetis aadressil www.rapina.ee/et/valla-volikogu, kus on leitavad ka volikogu istungite protokollid.

Vabatahtlikust ja kogukondlikust tegevusest haridus- ja kultuurikomisjoni pilgu läbi

Kairi Kasearu ja Ulla Preeden

Räpina vallavolikogu haridus- ja kultuurikomisjon

Räpina valla tugevuseks on aktiivsed inimesed, külad ja kogukonnad, kes on tegelikud kohaliku elu liigutajad. Omavalitsus saab luua tingimusi tegutsemiseks ja toetada aktiivsete mittetulundusühingute, seltside ja külade tegevust. Räpina vallas on üle 60 küla, lisaks kolm alevikku ja vallasisene linn, mis paiknevad suhteliselt suurel territooriumil. Selline mitmekesisus tähendab, et külad ja kogukonnad peavad tegutsema endale omasel ja sobival viisil.

2022. aastal uuendas volikogu külvavema statuuti, mis reguleerib Räpina valla külade ja alevike vanema valimise korda, kandidaadile esitatavaid nõudeid, külvavema õigusi ja kohustusi. Samuti sätestas dokument kohaliku omavalitsuse ülesanded külvavema tegevuse toetamisel ja kogukondade koostöö tagamisel. Uue statuudi alusel on valitud külvavemad ja nende abid Naha külale, Võõpsu alevikule, Laho külale, Pääsna külale ja Võukülale. Külvavema valimine on üks viis tuua kokku piirkonna inimesed ning alustada ühise tegevusega. Samas on meil mitmeid külasid ja kogukondi, kus ühistevõtted veavad seltsid ja mittetulundusühingud juba aastaid, näiteks Mehikoorma, Naha, Leevi, Veriora, Ruusa, Leevaku ja Linte. Seega mõlemad viisid ja nende kombinatsioonid ühiseks tegutsemiseks on rakenduses ning ei saa öelda, et üks oleks parem kui teine.

11. augustil 2025 toimunud haridus- ja kultuurikomisjoni avalikul arutelul oligi üheks teemaks kogukondade eestvedamise vormid: külvavem, selts, mittetulundusühing. Kohalike seisukohad selgelt erinesid ja kohati ka vastandusid, tulenevalt igapäevase kogemusest. Külvavema eeliseks mittetulundusühingu ees peeti selget valimisprotseduuri ning sellega kaasnevat mandaati esindada küla. Mittetulundusühingute puhul aga laiapindsust ning vastutuse ja eestvedamise jagunemist suurema hulga inimeste vahel, mis tagab suurema meeskonna ning võimaldab võtta ette suuremaid tegevusi. Lisaks on MTÜ-l väga selge juriidiline staatus, millega kaasneb näiteks majandusaasta aruande esitamise kohustus. Erinev on ka tunnetus külade ja vallavalitsuse vahel toimuva infovajaduse ja kommunikatsiooni osas, on nii positiivseid

kui negatiivseid infoliikumise kogemusi.

Peame kindlasti arvestama ka seda, et me ei leiutaks uuesti jalgratast. Erinevad seltsid, alates laulu- ja mänguseltsidest kuni maanaiste seltsideni, toimetavad meie kandis juba enam kui sada aastat tagasi. 1990ndate teises pooles, 2000ndate alguses, tänu **Mati Kirodari** eestvõtmisele, loodi külaseltsid ja valiti külvavemaid, mille pinnalt asutati hiljem mittetulundusühingud. Seega ootuspäraselt on iga piirkond oma nägu, valib ise enda jaoks tegutsemisvormi ja olulised tegevused ning seda tulenevalt vajadusest ja võimalusest. 2023. aasta augustis korraldas haridus- ja kultuurikomisjon külade esindajatele seminari, kus **Krista Pegolainen-Saare** juhtimisel oli võimalik määratleda enda kogukonna arengufaas. Selline läbimõtestamine võimaldab paremini hinnata oma kogukonna ressursse ning vajadusi. 2024. aasta novembris arutasime komisjoni avalikul istungil külade, vabatahtlaste ja kultuuriasutuste koostöö üle. Oma valla kogukondade võimestamiseks sai kutsutud ellu MTÜ Piiriveere Liider korraldatud kogukondade arenguprogramm, mis algas 2024. aasta suvel ning lõppes 2025. aasta kevadel. Arenguprogrammis osalesid Räpina vallast Pääsna küla, MTÜ Ruusa Kooli Vilistlaskogu, MTÜ Ruusa kultuuri- ja noorteühing, MTÜ Rahumäe Sinilinnud, MTÜ Kivilill ja Räpina Noortekeskus.

Vaadates tagasi viimastele aastatele, siis meie külad ja vabatahtlased on ridamisi viinud läbi erinevaid kultuuri-, spordi- ja kodukandiüritusi, nii neid, kuhu oodatakse külastajaid tervest Eestist, kui neid mis pigem oma küla ja kandile suunatud. Kuid palju panustatakse vabatahtlikult töötunde ka tegevustesse, mis alati ei leia meediakajastust konkreetse sündmusena või toetust konkreetse projekti näol, näiteks Meelva järve ranna või Meerapalu ranna korrashoidmine on kogukondlikud tegevused ja sellised tegevusi on kindlasti veel palju, mida tehakse puhtast tegutsemisrõõmust oma küla või piirkonna heaks.

Räpina vallas on kaks meedet: (1) tegevustoetus ja (2) Räpina Kultuurkapitali projektitoetus, millega toetatakse külade, kogukondade, seltside ehk mittetulundussektori tegevust. Perioodil 2021–2025 on tegevustoetust saanud 35 erinevat organisatsiooni, nendest üheksa on saanud toetust järjepidevalt kõigil aastatel. 11 orga-

nisatsiooni on saanud toetust ühel korral, nende seas on nii neid, kes on oma tegevuse praeguseks lõpetanud kui ka vastloodud, kelle tegevus on alles hoogustumas. Räpina Kultuurkapital on perioodil 2021–mai 2025 (19 taotlusvooru) rahastanud 81 erineva taotleja projekte. Üks taotleja on osutunud rahastuse saajaks üheksal korral, olles sellega kõige edukam taotleja, samas rahaliselt on suuremad toetused olnud suunatud noorsportlaste ja –muusikute toetamiseks, nt võistlustel ja konkurssidel osalemine, instrumentide ostmise jne. Ülejäänud projektid saab jagada kolme rühma: (1) ürituste korraldamine; (2) üritustel osalemine; (3) trükiste väljaandmine, vahendite soetamine. Toetudes antud andmetele, võib üldistatult järeldada, et aktiivsemad kogukondlikku elu eest vedavad piirkonnad on Leevi, Veriora, Ruusa, Pääsna, Leevaku, Linte, Naha, Mehikoorma.

Vabatahtlikul panustamisel ja kogukondade tegevusel on hindamatu väärtus, samas on see vabatahtlik ning kellelegi ei saa panna pahaks kui ta mingil hetkel otsustab oma panustamist vähendada või sellest loobuda. Seega on loomulik, et tegevustes võib tekkida pause, vahetuvad inimesed ja eestvedajad, alustatakse uute algatustega ning loobutakse vanadest traditsioonilistest tegevustest. Kohalik omavalitsus saab toetada informatsiooni ja kontaktide jagamisega, toetada infoga välise rahastusmeetmete osas ning võimaldada piires pakkuda rahalist tuge tegevuste elluviimiseks. Komisjoni avatud arutelude põhjal näeme aga ka kohti, mida saaks teha paremini. Näiteks saaks selgemalt eristada ja suunitleda vastavalt taotlejate profiilile tegevustoetuste ja Kultuurkapitali projektitoetused. Laiapõhjalisem analüüs ja selgemad prioriteedid rahastamise meetmetes aitavad kaasa sellele, et vahendid ei koondujks ainult üksikutesse piirkondadesse või valdkondadesse. Niisamuti järjepidev suhtlus ja koostöö sotsialistamine sündmuste korraldamisel vallavalitsuse, allasutuste ja kohalike kogukondade esindajatega. Kokkuvõtlikult oleme väga tänulikud kõigile mittetulundusühingutele, küla kogukondadele, eestvedajatele ja vabatahtlikele, kes on panustanud viimase nelja aasta jooksul Räpina valla ellu. Meie piirkond on tugev ja ühtne siis kui me hoiame kokku, ei püüa võistelda ega konkureerida, vaid toetame ja teeme koostööd.

Arvamuslugu: Milline peaks olema Räpina Rahvaleht?

Ulla Preeden ja Kairi Kasearu
Räpina vallavolikogu haridus- ja kultuurikomisjon

Räpina valla haridus- ja kultuurikomisjoni eestvedamisel toimus käesoleva aasta 10. märtsil Räpina Loomemajas avatud arutelu Räpina Rahvalehe hetkeolukorra, rolli ja tuleviku teemadel. Arutelust kasvas välja ettepanek korraldada kogu vallaülene küsitlus. See viidi kevadel läbi nii veebis kui valla raamatukogudes. Nüüd on aeg kokkuvõteteks ja tagasideks Räpina Rahvalehe lugejatele.

Küsitlusele vastajaid oli kokku ligi paarkümmend. Kuigi arv polnud suur, on iga vastus väärtuslik – aitäh kõigile, kes kaasa mõtlesid ja oma arvamus jagasid.

Mis on hästi?
Räpina Rahvaleht on kohaliku elu peegel ja kogukonna siduja. Lugejad toovad esile, et lehel on oluline roll kohalike uudiste edastamisel ning väikese kandi elu edasiandmisel – see aitab hoida kogukonna ühtsust.

Positiivsena hinnatakse, et leht jõuab igakuiselt nii postkasti kui ka on kättesaadav veebis. See muudab selle mugavaks ja arvestab eri põlvkondade vajadustega – paberleht on oluline eakamatele, samas kui online-versioon sobib nooremale lugejale.

Eriliselt kiidetakse põhjalikke ja sisukaid lugusid Räpina Muusikakoolist, Ühisgümnaasiumist, Lasteaiast Vikerkaar ning Koduloo- ja Aiandusmuuseumist. Samuti oodatakse kajastusi ka Viluste Koolist, kus on toimunud olulisi muudatusi.

Lugejatele meeldib, et vallaleht:

- ilmub kord kuus,
- kajastab kohalikke sündmusi ja annab ülevaate toimunut,
- on põhjalik ja tasuta,
- küljenduselt loogiline ja selge.

Kõige tähtsam – vallaleht aitab jäädvustada, mis meie kogukonnas toimub, ning loob ühtsustunde, et me oleme osa ühest ja samast loost.

Mida arutelul ja küsitluses kõige enam ettepanekutena esile toodi?

- Sisu mitmekesisemaks: rohkem reportaaže ja intervjuusid, kohalike ettevõtjate ja ettevõtete tutvustusi, huvitavaid fakte ja lugusid valla ajaloo, elanike saavutuste esiletõstmist ning külade uudiseid. Pakuti ka, et noortevolikogule võiks anda oma veeru.
- Rohkem läbipaistvust: lugejad ootavad arusaadavaid ja paremini toimetatud ülevaateid volikogu komisjonide aruteludest ning vallavalitsuse töö kohta koos vajalike selgitustega.
- Tasakaal rubriikide teemades: erinevate haridusasutuste kajastused kipuvad hetkel mahukuselt domineerima. Lahenduseks peeti rubriikide täpsemat jaotust, vajadusel ka asutusepõhiseid mahupiiranguid ning kaastööde ringi laiendamist.
- Digiversioon – ei peaks olema lihtsalt paberlehe pdf, vaid eraldi atraktiivne uudisportaal, mis võimaldaks ka kiiremat uudiste kajastamist.
- Kaastööde süsteem – rohkem kaasautorid, selgemad põhimõtted, et vältida samade teemade või autorite domineerimist.

Vorm ja kujundus

- Loetavus ja kujundus – suurem font, paremad kontrastid, selgem plokkstruktuur; helesinised pealkirjad ei ole hästi loetavad, eriti eakamatele inimestele.
- Samuti toodi välja, et artiklid võiksid olla keeleliselt voolavamad ja stiililt kaasa haaravamad. Mis aga tähendab eraldi toimetamise tööd ja täiendavat inimressurssi vallavalitsuse meeskonda.

Küsitluse tulemused
Küsitlusele vastanutest enamik loeb valla-

lehte regulaarselt. Küsimusele, kui tähtis on lehe ilmumine paberkandjal, vastas osa, et see on väga oluline, osale pigem oluline, mõnele aga vähetähtis. Üldine järeldus oli, et paberleht on endiselt vajalik, kuid samal ajal tuleb arendada ka atraktiivsemat digiversiooni, mis ei ole üks-ühele pdf-koopia, vaid pigem uudisportaaali tüüpi.

Kokkuvõte
Üldine hoiak aruteludes ja küsitluses oli selge – Räpina Rahvaleht peab kindlasti säilima. Seda nähakse olulise kohaliku info kandjana ja kogukonnaelu sidujana. Samas toodi välja, et kui vahendid võimaldavad, vajab leht senisel kujul nii sisulist kui vormilist värskendust.

Räpina Rahvaleht on ja peab jääma, kuid see peab muutuma mitmekesisemaks, loetavamaks ja kogukonda enam kaasavaks. Sellest võidaksid kõik:

- Vallavalitsus ja volikogu, kes saab oma tegevust selgemalt ja avatult tutvustada,
- kogukonnad ja organisatsioonid, kelle tegemised jõuaksid nähtavamalt lugejateni,
- ning vallaelanikud, kes leiavad lehest tasakaalus, huvitavat ja kodulähedast sisu.

Edasi tuleb kokku leppida, milliseid muudatusi samm-sammult ellu viia, palju meil on selleks eelarvelisi vahendeid ning kahtlemata jätkata kogukonna kaasamist. Räpina Rahvaleht ei ole vallavalitsuses ühe spetsialisti teha ega vastutada – igaüks Räpina vallas saab selle asjalikule sisu tootmisele kaasa aidata. Nii saame hoida ja arendada vallalehte, mis oleks tõesti meie kõigi oma – me hindame seda nii info- kui identiteedikujundajana.

Kui artiklit lugedes tekkis tunne, et minu arvamus pole kajastatud või kuulda võetud, siis võite julgelt haridus- ja kultuurikomisjoni esimehele kirjutada: ulla.preeden@rapina.ee. Kogume arvamusel kokku ja toome aruteluks vallavalitsuses vastutavate spetsialistidega.

Räpinas toimub ohtlike jäätmete kogumisring

2025. aastal toimub ohtlike jäätmete kogumisring veel septembris ja oktoobris. Ohtlike jäätmete kogumisringi käigus võetakse elanikelt tasuta vastu kodumajapidamises tekkinud järgmist liiki ohtlikke jäätmeid:

- vanad päevavalgustuslambid;
- elavhõbedat sisaldavad jäätmed;
- vanad ravimid;
- lahustijäätmed;
- liimjäätmed;
- pestitsiidid;
- fotokemikaalid;
- värvijäätmed;
- ohtlikke aineid sisaldavad pesuained;
- ohtlikke aineid sisaldavad printerite tahma-, tooneri- ja tindikassetid;
- akud ja patareid;
- ohtlike ainetega saastatud absorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid ja kaitseriietus;
- saastunud pakendid;
- vanarehvid (kõik liigid) etteregistreerimisel +372 533 10 933 kuni 6 rehvi;
- vanapaber ja papp;
- segapakend;
- elektri- ja elektroonikaseadmed ja nende jäätmed kuni 3 ühikut;
- töötlemata puit;
- lehtkaas 25 kg.

Jäätmed tuleb edastada lekkekindlas taaras ning jäätmete ülevõtmisel tuleb ise kohal olla.

Kogumisauto peatumiskohad ja ajad on järgmised:
20. september
15. november

Aravu bussijaam	08:00	08:30
Jõepera bussijaam	08:40	09:00
Parapalu bussijaam	09:15	09:35
Meerapalu bussijaam	09:45	10:05
Pedaspää Arusoo bussijaam	10:25	10:45
Mehikoorma Kesk 20	11:10	11:30
Meeksi bussijaam	11:45	12:05

Ruusa töökoja ees	08:00	08:30
Leevaku elektriijaama ees	08:45	09:00
Toolamaa-Saareküla teerist	09:10	09:25
Meelva bussijaama juures	09:35	09:50
Kõnnu bussijaama juures	10:00	10:15
Naha bussijaama juures	10:30	10:45
Tammistu bussijaama juures	10:55	11:10
Linte kaupluse esine plats	11:20	11:35
Raadama endise kooli teeots	11:45	12:00
Kõstrimäel Teedevalitsuse värava ees	12:10	12:25

Soohara bussijaam	08:00	08:20
Sarvemäe bussijaam	08:25	08:45
Leevi bussijaam	09:00	09:20
Vinso bussijaam	09:35	09:50
Verioramõisa bussijaam	10:00	10:15
Viluste endine Mahta kütuse tankla	10:25	10:55
Veriora bussijaam	11:00	11:20
Pahtpää bussijaam	11:30	11:50
Kirmsi bussijaam	12:00	12:20
Väike-Veerksu endine kauplus	12:35	12:55
Rahumäe tsehhi plats	13:10	13:30
Sillapää Lepistu kalmistu	13:45	14:05
Võõpsu bussijaama kõrval	14:20	14:40

Lisainfo:
Kaupo Konsa
Räpina valla hangete- ja keskkonnaspetsialist
E-post: kaupo.konsa@rapina.ee
Telefon: 533 10933

Mittetulundustegevuse toetustest Räpina vallas

Tegevustoetuste taotlemine Räpina valla 2026. aasta eelarvest

Räpina vallas tegutsevatel sihtasutustel, mittetulundusühingutel ja seltsingutel (viimasena käsitletakse ainult võlaõigusseaduse alusel tegutsevaid isikuid) on võimalus taotleda valla eelarvest toetust mittetulunduslikuks ühistegevuseks. Taotlusi 2026. aasta eelarvest toetuse saamiseks on võimalik esitada 31. oktoobrini 2025. Eelarveaasta jooksvul tegevustoetust taotleda ei saa.

Vormikohane taotlus tuleb esitada Räpina Vallavalitsusele digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil vald@rapina.ee või aadressil Kooli 1, 64504 Räpina. Taotluste esitamisel, toetuste kasutamisel ja aruandluse vormistamisel tuleb lähtuda Räpina Vallavolikogu 23.08.2023 määrusest nr 14 „Räpina valla eelarvest mittetulundustegevuseks toetuste andmise kord“.

Taotlus- ja aruandevormid ning nimeetatud korra leiab Räpina valla kodulehel

www.rapina.ee: Valdkonnad – Haridus, kultuur ja sport – Mittetulundustegevus – Mittetulundustegevuse toetus.

Taotluste rahastamine selgub pärast eelarve kinnitamist volikogu poolt, mis toimub hiljemalt 31. märtsil 2026. Toetuse leping sõlmitakse mittetulundusühingu, seltsingu või sihtasutusega peale eelmiste toetuste kasutamise aruannete esitamist.

Eelarveaasta jooksul saab taotleda ka projektitoetust, mis võimaldab finantseerida mahukamaid projekte. Info leitav kodulehel.

Toetusi ühekordseteks tegevusteks eraldab SA Räpina Kultuurkapital
Taotlused tuleb esitada SA Räpina Kultuurkapitalile vastavateks taotlemise tähtaegadeks (reeglina neli korda aastas). Taotlusi toetuste saamiseks võivad esitada tegutsevad seltsingud, mittetulundusühingud, sihtasutused ja füüsilised isikud.

Räpina Kultuurkapitali 2025. aasta neljas ja ühtlasi selle aasta viimane taotluste esitamise tähtaeg on 3. oktoober. Taotlemise kord, taotluse ja aruande vormid on leitavad SA Räpina Kultuurkapital kodulehel www.rapinakultuurkapital.ee.

Lisainfo:
Viljar Piir
Räpina valla kultuuri- ja sporditööspsialist
Telefon: 5446 0655
E-post: viljar.piiir@rapina.ee

Räpina valla 2025. aasta eelarvest mittetulundustegevuseks projektitoetuse eraldamine

Viljar Piir
Kultuuri- ja sporditööspsialist

Toetuse saaja	Summa eurodes
MTÜ Mehikoorma Arengu Selts	499,82

Projektitoetuse abiga rajatakse Mehikoormasse avalik, soovustatud ning

ühistrassiga ühendatud välikäimla.

Räpina Vallavalitsuse 21.08.2025 korraldusega nr 2-3/450 eraldati mittetulundustegevuseks projektitoetus järgnevalt:

Muusikakooli kooliaasta algas uute õpilaste ning v rvikirevate s gis itega

Marika Klimberg-Hy t yl inen
R pina Muusikakooli direktor

Taas punab p iksekiirtes pihlapuu ning uus kooliaasta R pina Muusikakoolis sai jälle alguse. R  mu teeb see, et vallas on muusikahuvilisi õpilasi ning lapsevanemaid, kellega oli tore kooliaasta avaaktusel kohtuda. Siiski ootame oma kooliperre jätkuvalt juurde puhkpillihuvilisi. Õpilastel, kes mängivad fl  ti, klarnetit, saksofoni, trompetit, trombooni ja teisi puhkpille, on mängu- ja esinemisv ljund palju põnevam ja laiem, kui nii mõnelgi muul erialal. Esinemised erinevates ansambrites ja orkestris pakuvad tunduvalt rohkem vaheldust. Mitmed erialad on täitunud siiski niipalju, et uued õpilased sel aastal juurde enam ei mahugi. Seda siis laulu, l  kpilli, viiuli ja klaveri erialadel.

Nagu pikki aastaid varasemaltki, harjutas meie puhkpilliorkester terve aasta väga usinalt ning p ases läbi tiheda sõela laulupeole. Eks nii lauljate kui ka tantsijate rongk igusamm oli kindlam ja reipam tänu meie orkestrile, mida alates eelmisest õppeaastast juhatab dirigent **Artur Kiik**. Eelpoolmainitud tubli orkestrijuhth **Artur Kiik**, meie muusikakooli vilistlane ja paljude orkestripalade seadja **M rt Reinvee** ning aktiivne orkestrivanem **Toomas Heering** pälvisid avaaktusel väga innuka tegevuse eest muusikakooli direktorilt roosi ie ning k skkirjalise kiituse.

Suurt rõõmu pakub see, et hoolimata tagasihoidlikust töötasust on õpetajate koosseis j anud samaks. Kuna naabervaldades on pedagoogide palganumbrid kõrgemad, on direktori hirm õpetajate lahkumise ees väga suur. Loodetavasti uuel aastal olukord muutub ja saame teiste koolidega olla ka töötasu osas konkurentsivõimelised.

Muusikakoolil seisavad õppeaasta jooksul ees mitmed konkursid. See, kas kõik konkursid on vaid kodumaal või mingi j ukatsumine toimub ka piiri taga, on alles selgumas. Täiesti kindel on kevadine laulu pilaste kontsert „ htu lauludega“ ja seda juba 20. korda! Selle juubeli auks tahame kontserdile kutsuda nii praegused kui ka endised lauljad, et üheskoos väarikat sünnipäeva t histada. Samuti on meil kavas kutsuda külla Gulbene muusikakool ja korraldada üks  ge  hiskontsert Räpinas. Eks plaane on veelgi, aga need sõltuvad suuresti kooli eelarvest, õpilaste motiveeritusest ning paljudest muudest teguritest, nagu ikka.

Loodame väga, et uus õppeaasta on sama tulemuslik ja värvikas, kui eelmine. Soovin kogu kooliperele t  kust, edu ja energiat! Kindlasti me ei peaks unustama R pina Muusikakooli juhtlauset: „Iga hest võib saada muusik!“. P  dleme sihikindlalt selle poole!

1. klassi põhiõppe õpilased koos direktoriga. Foto: Jana Morozov

Muusikakooli töötajad. Foto: Toomas Heering

R pina valla sportlased t id suvem ngudelt auhinnalisi kohti

Kurmet Karsna
R pina Spordiklubi

16. ja 17. augustil toimusid Tartumaal Kambja vallas 50. Eestimaa omavalitsuste suvem ngud. Sel korral v itsid R pina valla tublid sportlased neli medalit.

Kristel Sibul saavutas orienteerumises naiste l hirajal võidu. Lisaks osales ta kergejõustikus 1500 meetri jooksus, kus saavutas hõbemedali. R pina valla m lum ngijad v itsid m lum ngu. R pina valla võistkonda kuulusid **Priit Naruskberg**, **Omar Kaljuvee**, **Toivo Kreek**, **Urm s Kalla** ja **Kalle M lberg**. Meeskonna kutsus kokku **Mait Meensalu**. Pronksikarva medali v itis **Maarja Pastak**, kes saavutas III koha NV I vanuseklassi 100 meetri jooksus.

R pina valla esindusse kuulus 37 noor- ja harrastussportlast. Kõige suurema võistkonnaga osaleti kergejõustikus: noored – **Raido Lillemäe**, **Kevin M  ller**, **David Apuhtin**, **Oskar Laar**, **Lucas Paalman**, **Laura Heering**, **Jaana Mari Kala**, **Grettel Karsna**, **Lilian Kozer**. Täiskasvanud: **Krete Junson**, **Kalev Kajaste**, **Grete Karsna**, **Kurmet Karsna**, **Kristel Sibul**, **Maarja Pastak**.

Kergej ustikuv istluste programmis olevates aladest osaleti 100 meetri jooksus, kaugushüppes, kõrgushüppes, kuulitõukes, 400 meetri jooksus, kettaheites, odaviskes, 800 meetri jooksus ning meeste ja naiste 4x100 meetri jooksus.

V istkondade arvestuses saadi üldkokkuvõttes 15. koht. Kokku osales 33 linna ja valda. Juhtide võistlusel esindas R pina valda **Peeter Sibul** ja spordijuhtide võistlusel **Kurmet Karsna**.

3X3 turniiril osalesid nii nais- kui meeskond. Naiskond saavutas 8. koha. Naiskonnas mängisid **Baiba Heering**, **Kristiina Heering**, **Liisi Pikki**, **Eva-Maria Tombak** ja **Sanna Saarestik**. Meeskond koosseisus **Janar Heering**, **Marko Heering**, **Romio Tikka** ja **Miko Saarniit** saavutasid 22. koha.

M lum ngijad. Foto: Silja Paavle

Kristel Sibul 1500 meetri jooksu autasustamisel. Foto: Ottomar Asi

Lisaks osaleti meeste rannavolle turniiril, kus **Andreas Sten Paabo** ja **Anton Kusnets** said 17.koha. Discgolfi võistlustel osalesid **Romet Rammo**, **Rainer Pungar**, **Joosep Truija**, **Mats Truija** ja **Marko Kallas**.

Kavas oli ühtekokku 14 erinevat spordiala. Osales kokku 55 valda ja linna. R pina vald sai kokkuvõttes 17 koha ja oma alagrupis (elanike arv vallas 5001–8000) 7. koha.

Uued algused ja kindlad sammud

Milvi Kivisaar
R pina Lasteaed Vikerkaar eesti keele  petaja
Kadi Pendis
R pina Lasteaed Vikerkaar  ppejuht

Suvepuhkustest on saanud m nusad mälestused – rannaliiv, metsamatkad, seiklused kodu uel või reisid kaugemale. Need hetked j avad südamesse, kui soojad peat ikid, millest sügiseti jõudu ja rõõmu ammutada.

Kindlalt sammu jätkab meie majas Jussike: tuttav tegelane **Jaanus Vaiksoo** raamatust „Jussikese 12 sõpra“. Jussike on lastele justkui hea sõber ja teejuht, kelle kaudu saab õppida tähti ja h alikuid, väärtusi, avastada sõprust ja seiklusi ning mõista, kui põnev ja rikkalik on meid ümbritsev maailm. Ka suvekuudel oli Jussikesel palju avastamist. Jussike koos juunikuuga tutvitas lapsi seekord lasteaia saalis. Saal oli kujundatud mererannaks. Juuni õpetas erinevaid ujumistehnikaid ja ohutust vees. Juuni vaatas Jussikese seljakotti ning palus tal järgmisel korral kaasa võtta mütsi, p ikesekreemi ja pudeli veega. Juuni kinkis kaks uut tähte S,U ja läinud ta oligi.

Kõik me teame, et kuud kohtuvad ainult kalendris. Seekord tulid Jussikesele ootamatult külla juulikuu koos augustikuuga. Juuli korjas koos Jussikesega aias ja metsas marju, millest hiljem keetis moosi.

Eesti keele  petaja Milvi tutvustab Jussikese augustikuu seiklusi. Foto: Riina Tamm

August teada tuntud r nnumees kutsus Jussikese matkama, õpetas loodust tundma ja jagas matkatarkusi. Juuli koos augustiga kinkisid lausa neli uut tähte: T,  , K, O. Tähed Jussikesel selged. Jussike hakkas tähtedest sõnu moodustama ja septembrikuud ootama.

Miks on lapsele ettelugemine kuidagi olulisem kui lihtsalt traditsioon? Ette lugemine kasvatab lapse huvi raamatute vastu, areneb sõnavara, omandab uusi sõnu mis arendavad nii suulist kui kirjalikku enes-

väljendust. Ette lugemine toetab emotsionaalset ja keelelist arengut.

N iid on aeg avada uus peatükk. Alanud on uus  ppeaasta! Alushariduses toob see kaasa mitmeid muudatusi: rõhk liigub veelgi enam lapse individuaalse arengu toetamisele, loovate lahenduste otsimisele ja kodu ning lasteaia koostööle. Ka meie majas astume uute ideedega sügisesse, et luua lastele turvaline, arendav ja mänguline kasvukeskkond.

R pina Lasteaed Vikerkaar 2025/2026  ppeaasta teemaks on „Iga laps on väärtus!“ Lisaks saadavad meid terve õppeaasta jooksul põhisuunad, mis toetavad mitmekülgset meie õppe – ja kasvatusetegevusi:

Toetada lapse loomulikku uudishimu, loomingulisust ning võimalust teha valikuid oma õppimises. Iga laps areneb oma tempos ja tunneb ennast õpikeskkonnas väärtustatuna.

Julgustada lapsi ise välja pakkuma teemasid, mis neid huvitavad. Olgu need seotud looduse, ühiskonna, kunsti, teaduse, raamatutega või fantaasiamaailmaga.  petaja roll on olla kaaslooja ja toetaja, kes aitab laste ideedel kasvada sisukateks avastus- ja  pitegevusteks.

Nii astume sügisesse rõõmu ja ootusega. Uuendused toovad värskust, Jussike hoiab sammu ning iga laps saab kaasa võtta oma suvem lestused. Kaunist alanud õppeaastat meile kõigile!

Viisteist aastat tantsulusti

Ülle Galka

Tantsurühma Rappinvöö rühmavanem

Jaauarikuus täitus naisrahvatantsurühmal Rappinvöö viisteist tegevusaastat. Aastad, mis on olnud täis ühtehoidmist, tantsurõõmu, esinemisi, sõprust ja rahvakultuuripärandi kandmist. Selle aja jooksul on tantsurühm sirgunud tugevaks ja isikupäraseks kollektiiviks, mis on tuntud oma särtsaka lavalise oleku ja omanäolise repertuaari poolest. Juubeliaasta annab põhjust vaadata tagasi, tähistada senist teekonda ja seada samme uute tantsuhooegade poole.

Rühm sai alguse 2010. aasta jaanuarikuus, kui tantsuõpetaja **Anu Nael** ja rühmavanem **Piret Varjund** otsustasid kokku kutsuda tantsulembesed naised ning naised tulid.... Esimesed tantsusammud tehti väikse seltskonnaga ja esimene esinemine laenatud rahvariiteta. Täna on tantsurühm Rappinvöö muutunud märkimisväärseks kultuurikandjaks nii oma kogukonnas kui ka laiemal rahvatantsumaastikul.

XXI üldtantsupidu ISEOMA ja XIV naisrühmade võistutantsimine – meeldejäädavad hetked Kalevi staadionil ja Vanemuise laval

2025. aasta on olnud tantsurühma jaoks eriline. Osalesime suvisel XXI üldtantsupeol ISEOMA, mis toimus Tallinnas ning tõi kokku tantsukollektiive üle kogu Eesti. ISEOMA oli eelkõige liigitav, see ja ühendav kogemus, läbisime ju tantsupeole saamiseks väga pingelise konkursi. Tantsumurule astusime uhkusega koos teiste N1 rühmadega, et näidata publikule naiste tantsuile ja -väge.

Sel aastal võitis tantsurühm Rappinvöö

Rappinvöö naiste võistutantsimisel. Foto: Uku Peterson

esimest korda osa naiste võistutantsimisest. IV naisrühmade võistutantsimine toimus Tartus teatris Vanemuine. Rappinvöö tantsijate siiras ja südamlilik etteaste jäi paljudele silma. Rõhutati rühma stiilset koostlust, lavalist kohalolu ja ühtehoidmist. See oli hetk, mis jääb kõigile osalenutele kauaks meelde.

Indrek – juhendaja, kes oskab panna tantsu elama ja särama

Meie rühma juhendaja **Indrek Varik** on tuntud oma aktiivsuse ja värskete tantsuideede poolest. Tema käe all on rühma tantsurepertuaar saanud uue hoo – ta toob proovidesse huvitavaid tantsulisi lahendusi ja arutleb koos tantsijatega tantsude sisu ning tähenduse üle. Indreku juhendamistiil on inspireeriv ja toetav. Tema ideed ja energia on aidanud tantsijatel näha rahva-

tantsu uues valguses.

Juubelikontsert – tantsuline tagasivaade ja pilk tulevikku

Rappinvöö 15. sünnipäeva puhul toimub 24. oktoobril kell 19.00 Räpina Aianduskooli saalis juubelikontsert, kus esitatakse valik rühma meeldejäävamate tantsudest, lisaks tuleb lavale ka uut loomingut, mille on loonud Indrek Varik spetsiaalselt juubeliks. Kontsertile on oodatud kõik endised tantsijad, juhendajad, sõbrad, toetajad ja rahvatantsuhuvilised.

Tantsurühmas Rappinvöö tantsivad: **Virge Õunapuu, Jana Freirich, Nati Asi, Eret Arbma, Kristel Lall, Kerli Sikaste, Sille Rebane, Ester Nagland, Jana Morozov, Kati Heering, Moonika Pindis, Gerli Liiva ja Ülle Galka.**

Särav Bianca Rantala andis oma kvintetiga Helsingis suurepärase kontserdi

Marika Klimberg-Hyötyläinen

Räpina Muusikakooli direktor

14. augustil oli mul võimalus käia Helsingi südalinna paiknevas Koko jazzklubis kontserdil, kus esines Räpina Muusikakooli endine õpilane **Kristina Bianca Rantala** koos endanimelise kvintetiga. Kristina Bianca (esinejanimega Bianca Rantala) on oma muusikuteel kerkinud esile nii orkestrijuhi, helilooja, arranžeri, klahvpillimängijana ning nüüd, pärast kümneaastast pausi, ka imelise jazzlauljatarina. Bianca õppis soololaulu meie kooli tunnustatud ja armastatud laulupeadagoogi **Margot Suure** käe all. Teadmisi jazzist ning kompositsioonist tutvustas talle hinnatud muusik ja orkestrijuht **Riivo Jõgi**. Jazzklaveri tunde on ta saanud endiselt Räpina Muusikakooli õpetajalt **Andres Alarult**. Nagu Bianca ise rääkis ajakirja „Kitarr“ intervjuus: „Räpinas rütmimuusikalaul ja algeline bändiõpe ning Põlvas saateimprovisatsioon ja seadmine olidki minu esimesed kokkupuuted rütmimuusikaga.“

Nüüdseks on sirgunud noorest piigast särav täht Eesti-Sooma muusikataevas. Bianca on lõpetanud Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli ning Helsingis Metropolia kõrgkoolis omandanud bakalaureusekraadi. Täna sel päeval täiendab Bianca end magistriõppes Sibeliuse Akadeemias ja Frankfurdi Muusika- ja Teatriakadeemias. Niipalju siis Bianca tutvustuseks. Tuleb aga kohe ära mainida, et nii mitmekülgne muusikaline tegevus pole laiale üldsusele mitte märkamatuks

Foto: Marika Klimberg-Hyötyläinen

jäänud. Ta pärjati 2025. Aasta Helilooja tiitliga Eestis jazziauhindade galal.

Kuna Bianca tegutsemiskaala on väga lai, keskendus ta vahepealsetel aastatel peamiselt instrumentaalmuusikale. Viimasel ajal on aga taas esile kerkinud jazzvokaali teema. Bianca esinemist oli kontserdil hea kuulata, sest väga puhas intonatsioon, pehme vibraato ning särav esinemine köitis publikut ilmselgesti. Bianca hää l kõlas mahlakalt ning tore-dasti keskregistris ja lausa väljapaistvalt, kergelt ning julgelt ülemises registris. Kogu maailm fännab ja naudibki just

eriti ülaregistri noote. Igal muusikul on omad suunad, kuhu poole ta püüdleb või areneda soovib. Ootan põnevusega, milliseks muutub tema muusikaline maitse ning ka vokaal 5–10 aasta pärast.

Bianca kvintett koosnes samuti väga suurepärasest muusikutest, keda kuulata oli puhas rõõm. Osav pillikäsitus, suurepärase improviseerimisoskus, hea ansambli tunnetus – see kõik sundis tähelepanelikult kuulama. Viskasin juba nalja, et see viiene punt on sündinud siia ilma kohe koos pilliga, nii koduselt tundsid nad end oma muusikainstrumendiga. Koosseisu kuulusid: kitarril **Jonas Metsäkylä**, kontrabassil **Mikael Saastamoinen**, trummidel **Okko Saastamoinen** ja puupuhkpillidel **Sami Leponiemi**.

Enamuse lugudest on Bianca kirjutanud ise, ettekandele tuli ka paar jazzistandardit. Kontserdil istus Bianca vahetevahel ka klaveri taha ja näitas oma suurepärase jazzharmooniatunnetust. Tuleb kindlasti kiita noore vokalisti oskust konfereerida kogu kontserti vabalt ning meeleolukalt. Suurepärase õhkkonna lõi ka stiilne esinemiskoht: valge laudlinaga kaetud väikesed ümmargused laud, millel ilutsesid klassikalised valged küünlad. Väga stiilne!

Kokkuvõtteks ütlen, et kontsert oli aus ja igati paeluv ning saan uhkelt öelda, et ka Räpina Muusikakool on ladunud nii mitmedki olulised jupid selle muusikalise pusle sisse, mida Kristina Bianca Rantala osavalt käsitleda oskab. Palju edu ning jätkka samas vaimus, kallid Bianca!

Mehikoormat tunnustati külalislahkuse eriauhinnaga

Mehikoorma Arengu Selts MTÜ

Eestimaa Aasta Küla 2025 konkursi tulemused selgusid 23. augustil Kaareperes, Raplamaal. Kokku osales konkursil igast maakonnast üks kandidaat, sealhulgas Mehikoorma küla, kelle esitas nominendiks Põlvamaa Külaliikumine Kodukant. Eesti Aasta Küla 2025 laureaadiks valiti Oru küla piirkond Läänemaa.

Hindamiskomisjoni esimees **Lauri Hussar** märkis oma sõnavõtus ja laureaati välja kuulutades, et tänava oli viimaste aastate kõige tihedam konkurss. Laureaadi selgitamine oli komisjonile tõsiseks väljakutseks. Peale laureaadi tiitli anti välja kaheksa eriauhinda, sealhulgas Maaturismi kaks külalislahkuse eriauhinda – üks nendest tuli Mehikoorma külale.

Foto: Joonas Kreuz

Räpina raamatukogu lasteosakond läbis uuenduskuuri

Jane Arusoo

Räpina valla Keskraamatukogu direktor

Alates kevadest on Räpina raamatukogu lasteosakonnas toimunud kõva töö. Meie lugeja **Maarja Pastak** maalis raamatukogu seinad laste jaoks põnevaks. Seintelt leiab erinevaid fantaasiategelasi, lasteraamatutest tuntud tegelasi, ja looduspilte.

Raamatukogu näeb välja oluliselt rõõmsam ja värviküllasem. Lõime lastele juurde mõnusat istumiskohti, vahetasime välja laudad. Uued mõnused kohad on laste poolt hästi vastu võetud. Ootame lapsi raamatukokku, kas raamatuid laenutama, laumänge mängima või lihtsalt aega viitma!

Muudatuste elluviimiseks saime toetuse Kultuuriministeeriumilt rahvaraamatukogude kiirendist. Suur tänu neile!

Maarja Pastaku seinamaal Räpina raamatukogus. Foto: Jane Arusoo

Liivlased ja Kuramaa (1. osa)

Marju Lodi

Murelite tantsija

Augustikuu Röpina Rahvalehes avaldatud reisikirja „Liivlased ja Kuramaa“ esimene pool otsustas toimetaja töölaual asemel hoopis internetiavarustesse uita ma minna. Aga mis halvasti, see uuesti – siin on loo algus, hea lugeja.

„Terints!“ („Tere!“ liivi keeles). „Pih-lamarjad“ ja „Murelid“ suundusid sel aastal pikemale ringreisile – kolmeks päevaks Läti loodekaarde. Giidiks am-mune tuttav, suurepärase **Ludmilla Alver**.

Pikal sõidul saime põhjaliku ülevaate liivlastest. Muinasajal olevat neid elanud ligikaudu 28 tuhat, praegu peab end liivlaseks vaid 250 inimest. Liivlased ja saamid on ainukesed Euroopa põlisrahvad, kes jõudsid siamaile jääaja lõpus peale põhjapõdrakütte ja soome-ugrilasi koos kuralaste, seelide ja latgalitega. Lätlased ja ka eestlased on segu mitmest hõimust. Lõunanaabritega oleme seega geneetiliselt lähedased kui soomlastega.

Tuntuim muinasaja liivlane oli Turaida vanem **Kaupo**, keda Liivimaa Kroonikas on nimetatud nii reeturiks kui ka tulevikule mõtlevaks liidriks. Peale imelist tervenemist lasi ta end ristida ning soovitas seda ka oma rahvale, kuid liivlased keeldusid ristimisest ning seetõttu sai neid ristisõjas palju hukka. Liivimaa vallutas Saksa ordu ja sõjakäikudel hakati liivlasi kasutama armee esiosas – jällegi rahva kadu. Liivi ordu (Saksa ordu Liivimaa haru) allutas ka Eestimaa 1224. aastal. Lätlased kujunesid välja 18. sajandil. Pikapeale hakkasid nad liivlasi ja latgaleid taga kiusama, okupatsiooniaeg andis sellele hoogu juurde, mille lõppedes on tasapisi hakatud muistseid rahvaid ja keeli uurima ning säilitada püüdma.

Liivi keel on vanim läänemeresoome keel, mida nimetatakse ka kulunud keeleks, see tähendab, et kasutatakse üsna lühikesi sõnu. Liivlased on end nimetanud randlasteks ja kalameesteks, kuna kala olnud ikka põhitoit, mida ka vahetuskaubana kasutatud.

Teel Kuramaale kulgesime Riia-Pihkva kiviteel, mille kogupikkus on 277 kilomeetrit. Valmis see magistraal

1865. aastal, algselt muidugi kividest laotuna. Peale valmimist pidi tee kolm aastat seisma ja vajuma ning sõita seal ei tohtinud. Ametisse pandud teevahetidel olid pikad noad, millega keelust üleastujate hobustel rangiroomad läbi lõigati.

Riia 14 kilomeetri pikkusel peatänaval sõites saime teada, et linn asutati 1201. aastal. Siin on viis Eestiga seotud tänavanimet, kolm järve, tegutseb Eesti kool, kus heal järjel ka laulukoor ja rahvatants. Eesti toetab õppevahenditega ning kooliaasta lõpetab ekskursioon Maarjamaale. Riia linna müürist on alles vaid jupike, kuid vallikraav on hästi säilinud. Püsti õnnestus jääda 1930. aastal valminud Vabadussambal. Leidub juugendstiilis hooneid, lätlasi on vähemuses. Viimasest faktist hullema olukorra on aga tekitanud koprad, kellel raieluba ei ole, kuid sellegipoolest teostavad omavoliliselt langetamist. Peatänav kulgeb üle vantsilla, mille lähedal presidendi töökoht.

Ainukese ametliku Läti kuurortlinna Jurmala uhkus sai alguse hoopis väikesest Kemerilinnast, kus avastati ravitoimega mineraalvett ja ravimuda. Siia tuldi end ravima kaugel. 1912. aastal valmis lausa raudteeliin Moskva-ni. Kerkisid protseduuride hooned, mis praeguseks mahajäetud, hotell „Valge luik“, mis juba 30 aastal tühjana seisab, kuid ikkagi uhke välimusega. Praegu tegutseb Kemeris üks sanatoorium. Rahvuspargi alal ringi kõndides võib tunda kerget väävilõhna. Sama maitse ja lõhnaga vett saab maitsta (ainult natuke) Sisaliku purskkaevust. Sisalikke pidi siin arvukalt olema.

Jurmala linn sirutub välja 33 kilomeetri pikkusena, sama palju saab astuda katkematul liivarannal. Kui linnamaks tasutud (kolm eurot/24h), võib linnas parkida tasuta. Puudest kasvab ülekaalukalt mänd. Kunagi võeti vastu otsus, et ükski hoone ei tohi mändidest kõrgem olla, kuid vene uusrikkad on seda keeldu eiranud. Jurmala pidi olema Läti kõige korrumpeerunud linn. Linnaringi tehes nägime **Lukašenkale** kuuluvat väljasurnud sanatooriumihoonet, villat „Marta“, mida üürib talviselt **A. Pugatšova** ning omapärase riituse ja tugeva meigikihiga prouasid,

Krokodilli mälestusmärk Dundagas. Foto: Marju Lodi

kelle päritolus polnud kahtlust. Jurmala on suvitajate linn, loomulikult seega majutus kallis, talveks aga mõned tänavad lausa suletakse ja hooldust ei toimu. Riia on väga hea rongiühendus. Pika linna tõttu, mis surutud jõe ja mere vahele, saab rongile astuda neljateistkümnemes peatuses. Kohalikele päevas kaks rongisõitu tasuta!

Külastasime Abava veinitalu, mille viinamarjaistandikud samanimelise jõe ääres laiuvad. Kuna seal lendleb palju kiile, on see tore putukas tehase sümbolina valmistoodangu siltidel. Veini tehakse veel õuntest, rabarberist, arooniast, mustsõstrast – viimast ostetakse vajadusel Eestist juurde. Degusteerimisel pakuti esmalt greibi-õunaveini, järgnesid aroonia-viinamarja, mustsõstraveini ning õunasiider. Viimaseks mekkimiseks valati mustsõstraveini ja õunasiider kokku, mis enamusele rohkem meeldis. Isiklik hinnang jääb andmata, kuna allakirjutanule tunduvad kõik veinid ühtmoodi hapud. Seetõttu nautisin hoopis pudelitäit õuna-ingveri limonaadi. Tootevalikusse kuuluvad ka kangemad napsid, karastusjoogid, kombuchad ja õlu. Ringkäiku tehases juhtis perenaine. Töötab siin 20 inimest, toodangu eksport 15%.

Esimene ööbimiskoht ootas meid Talsi linnakeses, mida nimetatakse üheksa künga linnaks. Elanikke on umbes kaheksa tuhat, suurem osa lätlasi. Hubane koht kena looduse, järvekese, mänguväljakute ja spordiradadega.

Dundaga lossis pidi kummitama –

vaiksed naksatused, ukseid avanavad... See pidi olema üks rohelise kleidiga piiga, kes päkapikkude pulmapidu piilus, mille peale päkapikukuningas vihastas. Meie kummitust ei kuulnud, aga saime teada, et viibime suurimas Kuramaa lossis. Liivlased pidid mõisale andamit maksma kas kala või teopäevade näol. Väljastpoolt pisut väsinud olekuga hoones on olnud kool. Praegu tegutsevad siin muusikakool, käsitööring, laste kunstikool (eksponeeritud savikujud olid väga kenad), renditakse ruume üritusteks. Äsja oli lõppenud jahitrofeede väljapanek, kuid õnnestus veel mõningaid näha. Loss on kahel korral põlenud, kuid originaalidena jõudsid säilida trepp käsipuudega ning keldriruumidki õhkasid endiste aegade järele. Hoones saab vaadata Läti suurimat medalite kollektsiooni, mille seas ka mõningad teiste riikide omad ja pressi, millega medaleid vormitakse.

Ühe toa väljapanek tutvustab kuulsat krokodillikütt **Arvids Blumentalsi**. Ta läks sõtta 17-aastasena, sai haavata, sattus põgenikelaagrisse. Viiekümneandate alguses, olles 25-aastane, läks Austraaliasse. Juhuslikult püütud krokodillist sai amet aastateks, mille juures aitasid teda koerad, kes küll ajapikku krokodillide poolt nahka pandi. Sellegipoolest õnnestus mehel eluajal ligi kümme tuhat krokodilli püüda. Kui 70-ndatel jaht keelati, suundus Arvids opaalikaevandusse kive lihvima. Ta elas tagasihoidlikult, tema koopas olid seintel vahvad joonistused ja nii mõnegi daami nimi.

Emale saatis ta kirju ja pakke, aga paljud neist ei jõudnud kohale – ju oli kellelgi rohkem vaja. Kängurumaal sai ta nimeks Krokodilli-Harry. Tema ongi filmi „Krokodill Dundee“ prototüüp. Ise lausus ta linatööstuse kohta: „Uskumatu lugu on kokku pandud.“ Tragi taat elas 80-aastaseks. Kivist krokodilli saavad kõik patsutamas käia ja seljas istuda Dundaga linnas. Taies loodi Arvidsi auks ning mälestamaks Läti vabaduse eest võitlejaid.

Kolka neeme tipus kohtuvad Läänemeri ja Liivi laht. Siin näeb vana majaka aset (kivihunnik). Uus majakas rajati kunstsaa-rele rannast viie kilomeetri kaugemale. Uue ja vana majaka vahel salapärase veelune madal. Selle olevat tassitud kokku vanakuri, et kuiva jalaga Sõrve Säärele pääseda. Tugev tuul ajanud aga veepealse osa laiali ning tegija loobus. Kolka tipp ehk sarv on pidevas liikumises – mere poolt puhuvad suuremad tuuled ning vesi uhub rannamändide juuri ning peagi nad kukuvad. Laine kõrgus küündivat mõnikord seitsme meetrini. Kuna siin liiv vajub ning veelused hoovused võivad ettearvamatud olla, siis ujuda ei tohi. Linnuvaatlejatele meeldib koht väga. Kolkas elavatel liivlastel oli peale kala põhitoidus puder või rokk. Söödi rukkileiba, vorstides ei kasutatud verd. Kasvasid kartul, kapsas, uba ja hernes. Männimetsast sai seeni, pohli, mustikaid ja jõhvikaid. Mere ääres olid vaiad, adrupüüdjad. Adru oli põlvuäetis.

Lõunat võtsime Üsi külas, mis üks esimesi Kolka kandis. Siin on suurepärase võimalus telkida, peatuda karavanidel, ujuda Läänemere karastavas vees, otsida merevaiku. Turismitalu perenaine seda aeg-ajalt maad kaevates leiabki, külastaja võib otsimistööd teha mere ääres. Seekordne lõuna oli liivipärane: puder, keefir, leib, tee ja sklandrausis. Misasi? Sklandrausis on liivi traditsiooniline magusapoolne pirukas (suur kakk), mida valmistatakse kergitamata rukkitaigast ja täidetakse kartuli- porgandimassiga, võib köömeid peale puistada. Peale küpsetamist soovivat süüa jahtunult tee või piimaga. Perenaine korraldas meile vabahoosööklas kakutegemise kiirkursuse.

Veriora Rock Stroganoff 15 tõi järve äärde sajad muusikasõbrad

Sven Adamson

Veriora Raudvara kitarrist

15. augustil 2025 kõlas Veriora järve ääres juba viieteistkümnendat korda legendaarne Veriora Rock Stroganoff. Traditsiooniline festival on aastatega kasvanud üheks Röpina valla suurimaks suvepeoks, mis toob kokku nii kohalikud elanikud, endised verioralased kui ka külalised üle Eesti. Nagu alati, tuldi kohale telkide ja mootorrattastega, et ühiselt nautida head muusikat, sõprust ja mõnusat õhkkonda.

Lavaprogrammi avas kell 18.00 särtsakas Teravmoon, kes tõi publikuni oma energilise ComedyRock show – segu muusikast, heast naljast ja tõelisest rokkimisest. Järgnes kell 19.00 Röpina Jack, kelle muusikaline kirevus ulatus bluisist ja rock'n'roll'ist kuni folgi, reggae ja hiphopini.

Õhtu edenedes läks lava järjest kuumemaks: kell 20.00 astus üles

HERALD ja publik. Foto: Ruti Rinne

Tartust alguse saanud Eesti-Briti alternatiiviroki bänd DND, kell 21.00 aga vallutas lava kodupubliku lemmik Veriora Raudvara. Kohalik hevipunkti viljelev bänd pakkus tõelist

mõllu laval – nende ridades laulab härra **Renar Ainson**, kitarridel annavad kuumat **Sven Adamson** ja **Artur Nagel**, basskitarril müristab **Karmo Pastak** ning trumme peksab halasta-

matu täpsusega noor trummigeenius **Hendri Pastak**. Hendri saab septembris juba 10-aastaseks, kuid on juba praegu tuntud kui trummikonkurside staar – pea igal nädalavahe- tusel võidab ta esimese koha.

Raudvaraga liitus laval ka **Aapo Ilves**, kes esitas kaks laulu. Üks neist oli spetsiaalselt Veriora Raudvarale kirjutatud, teine aga haruldane pala „Viimane siga“, mis pärineb 1985. aastal Lintes ja samuti ka Verioral tegutsenud kärerock-bändilt Mõra. Mõra oli omaaegne kultusbänd, mis jättis kohaliku noorsoo mälu kustumatu jälje, kuid mille lugu jäi lühikeseks – laul „Viimane siga“ valmis ansambli Mõra laulja **Toomas Põllu** sulest, kes on nüüdseks kahjuks lahkunud.

Kell 22.00 saabus raskemuusika tipphekt – Herald, Eesti heavy metalli lipulaev, tähistas festivalil oma 25. juubeliaastat. Võimas ja virtuoosne esinemine kinnitas veel kord, et tõelist rokifestivali pole ilma korraliku

heavy metalita.

Õhtu kulminatsioon saabus südaöö paiku, kui lavale astus üks Eesti tuntumaid rokkareid – **Tanel Padar**. Tema energiline esinemine pani publiku ühiselt kaasa laulma ja lõpetas festivali vägeva muusikalise peoga.

Lisaks kontsertidele pakuti lastele mängu ja auhindu, toimusid näomaa- lingud, köievedu ja õllekasti tõstmine. Kohapeal töötas kohvik, fotoboks ja palju muud meelelahutust. Mängiti nii malet, kui ka džembesid.

Suur tänu rahvale, kes järjekordselt Veriorale kokku tuli. Samuti täname peakorraldajat **Mirjam Ojasaart** ning koostööpartnereid Helimix Gruppi ja Röpina Kultuurkapitali. Veriora Rock Stroganoff tõestas taas, et see pole pelgalt kontsert, vaid traditsioon ja kohtumispaik, kus saavad kokku erinevad põlvkonnad, muusikasõbrad ja muidu vanad sõbrad.

Räpina: killuke Kagu-Eestist

Siim Karnõ

Reisijakirjanik

Kagu-Eesti on avastamist väärt. Selle suve tunnusmuusika ehk viimasabina saatel seiklesin Räpina kandi erilisemates paikades.

Räpina sadam on tõeline maiuspala kaluritele ja veespordihuvilistele. Sadamas on kaasaegsed tingimused veesõidukite sildumiseks ja hoiustamiseks. Lämmijärvele on võimalik pääseda igasuguse veesisuga. Juulikuu lõpus oli matkaautode parklas masinaid nii Saksamaalt kui ka Soomest. Sadamakapten **Marko Kajasalu** sõnul ongi välismaalasi Räpina sadamat rohkem külastamas kui siseturiste. Välismaalastel on aega ja oskust puhata. Paariks päevaks nad siia ei tule, ikka vähemalt nädalaks. Sadama kõrval, Lämmijärve kaldal asub Räpina rand, kuhu on loodud tingimused puhkamiseks ning veespordialade harrastamiseks. Soodsad tuuled on teinud Räpina rannast lohesurfajate ja purjelaudurite kevadsuvisel meelispai. Rannas asuvast vaatetornist avaneb suurepärase vaade sadamale, Lämmijärvele ja meie idanaabrile. Mina otsustasin kapteniga minna avastama sadamast kümneminutilise kaatrisõidu kaugusel keset Lämmijärve asuvat paljudele tundmatut Salosaart. See on asustamata saar, kuid saarel on kunagi ka inimesed elanud, selle tõestuseks on siin säilinud elumajade riismed ja kiviaiad. Nõukogude ajal käis siin ümbruskonnas elav rahvas suvitamas, tuldi oma paatidega. Praegu on saar tõeline kormoranide paradiis, neid elab siin Kajasalu sõnul vähemalt tuhandeid.

Saarel jalutades tunned end nagu **Alfred Hitchcocki** filmis „Linnud”, kohati oli päris hirmus. Kormoranide pesad on pea kõigil jändrikel puudel. Kurb oli vaadata, kuidas üks linnuliik kunagist ilusa lopsaka loodusega Peipsi järve saart hävitab. Ka nastikuid on siin oht-rasti liikvel, nii, et päris Eestimaa oma džunglitunnet pakkuv paik.

Võhandu jõe kaldal paiknev Räpina paberivabrik on Eesti vanim järjepanu töötav tööstusettevõtte ja suurim pakkenurkade tootja kogu Skandinaavias. Paberivabrik on üks rohelisemaid ettevõtteid Eestis, 70% energiast saadakse taastuvatest energiaallikatest. Vabrikut juhib kindla käega **Kaur Palm**, kes jutustas meeleldi põnevaid lugusid paberi tootmisest Räpinas. Kõik sai alguse aastal 1734, vanim siin toodetud säilinud paber on raamitud ning see pärineb aastast 1799. Täna on paberivabrik piirkonna üks suurimaid tööandjaid, palgal on 105 inimest. Palm toob kabinetist välja kausitäie paberipuru ning palub arvata, mis see olla võiks. Pakun, et tegemist on muusikalindipuruga, kuid õige vastus on märksa aukartust äratavam. Nimelt saadeti Eesti krooni käibelt kadumisele kroonid purustatud kujul Räpinasse, et neid saaks taaskasutada paberi tootmisel. Vabriku juhi sõnul olevat ka Soome margad saadetud just Räpinasse. Rahapurumaterjali jagub veel praegugi kasutamiseks. Kaur näitab erinevaid suuri kokku pressitud vanapaberi massiive, mis jõuavad siia taaskasutamiseks üle Eesti. Teeme tiiru ka vabrikus, kus pakkenurkade ja paberi tootmine käib uutel masinatel. Territooriumil uudistades märkan kolme

valgusfoori, need annavad punase tulega märku, kui tõstuk on nurga tagant tulemas. Hea on teada, et tegemist on Räpina ainsate valgusfooridega. Lõpetuseks jõuame vana masinani, kust tulevad välja pabermapid. Palmi sõnul on need ainsad tooted, mis valmivad veel vana masina abil, et natuke ka ajaloolist hõngu vabrikus üleval hoida.

Räpina külje all laiub uhke Palusalu aed, mis on umbes kahe hektari suurune inglise stiilis iluaed, kus kasvab üle 2700 taime. Aia perenaine **Maria** alustas selle rajamist 2004. aastal, lähtudes põhimõttest, et aeda oleks lihtne hooldada. Aroomid, valgus ja värvid on siin aias tõeliselt kutsuvad. Soojus, mis õige ruttu poeb naha vahele, loob hea ja turvalise tunde, täpselt nagu maal vanaema ahju juures. Aia kujundamisel on kasutatud puid, põõsaid, ronitaimi ja rohkesti püsikuid. Liigid on enamasti pika õitsemisajaga puhmikulised püsikud. Perenaine kasvatab siin omale ka kartulit, sibulat ja maasikaid. Vanad viljapuudki on ta alles jättnud ning oskuslikult sidunud tervikuks uute taimedega. Hispaania teetigu pole tema aeda õnneks jõudnud, küll aga kasvavad siin efektsed välimusega Himaalaja kased. Tule ja lase Palusalu aia lilledel ja liblikatel lisada oma ellu üks ilus naeratus juurde. Ja kui Sul parasjagu kedagi kallistada pole, siis tule ja kallista neid lõhnavaid taimi ja iidseid puid siin aias, küll nad sulle välja kannatavad! Aed on avatud eelneva kokkuleppe alusel.

Leevaku korsten (50 meetrit), on maailma kõrgeim saunakorsten, mis valmis 1923. aastal algselt tellisevabriku tarbeks. Vabrik läks aga peagi pankrot-

Räpina sadamas on meeldiv ka lihtsalt lebotada. Foto: Siim Karnõ

ti, sest kohalik tooraine oli tellise tootmiseks ebakvaliteetne. Pärast vabriku sulgemist ehitas peremees korstna sisse puitmaterjalist sauna, kus järeltulijad käivad tänagi. Külastajatele on korsten vaadeldav vaid väljast.

Põnev fakt

Laulu „Sauna taga tiigi ääres“ teavad paljud. Et aga tegemist pole mitte rahvaloominguga, vaid selle autor on Räpinast pärit Võhandu ööbikuks kutsutud Hermann Julius Schmalz, teavad ilmselt vähesed.

Kus ööbida?

Räpinas tegutseb väike hotell; Värska sanatoorium ja tervisekeskus jäävad Räpinast pooltunnise autosõidu kaugusele. Samuti on

ümbruskonnas kauni looduse keskel paiknevaid puhkemajad.

Kus süüa?

Sadamas, keset maakividega vooderdatud kaarjaid lainemurdjaid paikneb tehissaar-kai, millele on rajatud kohvik. Siinne „hitt-toode“ on kapten Marko sõnul kohafileepraad, mis tõesti sulas suus. Eriliseks teeb kohviku avanenud panoraamvaade ümbritsevale järvele.

Ära maga maha!

11. oktoobril toimub Palusalu aias töötuba „Kasulikud sügistööd – peenarde korrastamine ja taimede kaitsmine“. Sisepääs avatud aia päeval: 8,50 € (sisaldab osalemist töötoas ja aiaekskursiooni).

Räpina kogukonna perepäev ja kontsert „Muusika, mis ühendab meid“

MTÜ Rahumäe Sinilinnud
Räpina Noortekeskus
Räpina Noortevolikogu

Taasiseseisvumispäeval kogunes Räpina staadionile üle 300 inimese, et tähistada seda päeva rõõmsalt ja aktiivselt koos pere, sõprade ja tuttavatega. Päeva keskseks tegevuseks oli seiklusmäng Räpina linnas, kus osales kokku 35 meeskonda. Kaheksas erinevas tegevuspunktiis ootasid ees põnevad katsumused – Räpina paisjärve rannas sai võrkpallis kätt proovida, discgolfipargis täpsusviskeid teha ning madalseiklusrajal turnida ja oma koordineerimist proovile panna. Staadionil pakkus Matkajuht OÜ elevust vigursõiduga fat-elektritõukerastatel, MTÜ Tümm korraldas jalgpalli täpsuslööke, takistusraja ning mõlky kiirõppe ning turniiri. Räpina rühma noored kotkad ja kodutütreid juhendasid kõiki õhupüssist täpsuslaskmises. Oma loomingulist poolt sai arendada Räpina valla Keskraamatukogus järjehoidjaid meisterdades. Samuti said lapsed ja lapsevanemad oma teadmised proovile panna AI ehk tehisintellekti poolt loodud erinevate Eesti lasteraamatute tegelaste pildid. Nimelt pidi pildi ja tegelase nimetuse omavahel kokku panema, see tähendab ära arvama, millisest lasteraamatust antud tegelane pärit on. Samuti said kõik soovijad noortekeskuses valmistada loodusliku huulepalsamit ja maitsvaid pulgakooke.

Lisaks pakkusid palju rõõmu paljud kõrvaltegevused: Kaitseliidu kastiauto sõit, JJ-Street Põlva treeneri juhendatud tantsutrennid ning **Aime Klaasi** veerandtunnised joogaharjutused. Laste ja noorte seas oli eriti

Fotod: erakogu

menukas Kloun Manna ehk **Maarja Pastak**, kes lustis koos noortega, kutsus kaasa teistesse tegevustesse ning tegi ajutisi tätoveeringuid. Meie oma noor **Mia Carola** pakkus kõikidele soovijatele erinevaid näomaalinguid. Päeva täiendasid batuudid, ponisõidud ja pallis sees keerlemine, mis pakkusid lusti nii suurtele kui väikestele. Perepäeva lõpetasid JJ-Streeti tantsijad oma energiliste etteastetega ning akustilise kontserdiga astusid üles Ühe Õ Bändi liikmed **Jan-Mattias Kottise** ja **Mait Maiste**.

Tagasiside osalejatelt oli äärmiselt rõõmus ja positiivne – päeva kirjeldati kui toredat võimalust pere ja sõpradega koos

aega veeta, uusi mängu proovida ning kogeda rõõmu ja elevust igas vanuses. Paljud tõid esile ürituse sõbraliku õhkkonna ja hea energia, mis pani naeratama nii suuri kui väikseid.

Ürituse korraldajad MTÜ Rahumäe Sinilinnud ja Räpina Noortekeskus, koos Räpina Noortevolikoguga, on seadnud eesmärgiks kujundada sellest iga-aastane traditsioon. Järgmine kohtumine toimub juba 20. augustil 2026 samas kohas. Suur tänu kõigile abilisetele, auhinnafondi loonud toetajatele ning Räpina Kultuurkapitalile – ilma teie panusega poleks see põnev ja meeleolukas perepäev võimalik olnud.

Võimlemisrühma NO SELGE tantsupeo meenutus

Krista Salf

Rühma juhendaja

Viluste Kooli neidude võimlemisrühm No selge osales suvel edukalt Tallinnas XXI Tantsupeol ISEOMA. Oli rõõmu ja päikest täis peonädal ning erinevaid emotsioone tekitav vihmane rongkäik. Suur kiitus meie neidudele, aitäh vanematele ja toetajatele!

Fotod: Krista Salf

EELK Räpina Miikaeli koguduse hooldekodu elust-olust

Ene Mölder

EELK Räpina Miikaeli koguduse hooldekodu juhataja

EELK Räpina Miikaeli koguduse hooldekodu on tegutsenud 31 aastat 1906. aastal ehitatud väärikas kahekordses liftiga leerimajas. Maja on väljast hall, kuid seest hele, hubane ja kodune. Hooldekodu asub looduslikult kaunis kohas Võhandu jõe kaldal, vastas kirik ja mõisapark.

Viimastel aastatel on tehtud suuremaid ehitustöid. Maja sai uue katuse, paigaldatud on õhk-vesi soojuspumbal töötav küttesüsteem, mis hoiab majas ühtlase temperatuuri. Lisaks on ehitatud ventilatsioonisüsteem, tehtud tubades remonti ja sellel suvel sai hoov uue ilme – ehitatud uus lehtla, paigaldatud tänavakivid, uus aed ja palju lilli, kõik ikka selleks, et elanikel oleks mõnus olla nii toas kui õues.

Hoolduskohti on 36 ja töötajaid 24. Meil on sõbralik ja professionaalne hooldus turvalises keskkonnas. Kõik hooldustöötajad on läbinud kutseõppe. Kõige vanem elanik on 99 aastane, enamus on 85+ vanuses. Hooldekodusse tulek on suur muutus, elukoha muutus, mida ei pea kartma, siin ei ole keegi ükski. Üks hoolealune on meil elanud juba 25 aastat. Keskmine hooldekodus olud aeg on kuus aastat. Toad on ühe, kahe- ja kolmekohalised, mis on varustatud kaasaegse hooldestehnika ja vahenditega. Tubades on olemas ka televiisor ja raadio. Arvestame iga elaniku erivajaduste ja soovidega. Mõlemal korrusel on söögisaal.

Hooldekodus on öendusteenus, mida osutavad kaks pika töökogemusega meditsiiniõde. Vajadusel korraldame transpordi perearsti või eriarsti juurde, meil on oma väikebuss.

Hooldekodul on puuvilja- ja marjaaed, kasvuhooned ja viinamarjaistandus. Meie ilusa aia eest kannab hoolt aednik. Sügiseks on sügavkülmad head ja paremat täis, teeme ka õuna- ja viinamarjamahla, eelmise aasta viinamarjasaagist on valminud armulauavein. Toit valmib meie omas köögis.

Üle nädala toimub armulauaga teenistus, mille viib läbi kirikuõpetaja. Pühade ajal käivad meie avaras saalis erinevad esinejad. Joulupühade ajal külastab hoolealuseid väga oodatud jõuluvana Jaan, vabariigi sünnipäeval peame pikalauapidu koos hümnide, kiluleiva ja muu juurdekuuluvaga. Elanike sünnipäeval on pidulik menüü, hommikul õnnitluslaul ja lilled.

Meilt saab laenutada mõningaid invavahendeid. Hooldekodust üle tänava diakooniamajas on päevakeskus, kus on kliendid igapäevaelu toetamise ja toetatud elamise teenusel, suviti võtavad tegevustest osa ka teised eakad linnakodanikud. Nendega tegeleb tegevusjuhendaja. Toimuvad ühised kontserdikülastused ja väljasõidud.

Nii me siis elame, hoitult ja väärilt vananedes. Kui teil on huvi meie majaga tutvuma tulla, olete oodatud (eelneval etteteatamisel).

Foto: Ene Mölder

Tervisedendus ja ennetus Räpina valla haridusasutustes

Kristiina Hioväin
Põlvamaa TEHA

Põlva maakonna tervisestrateegia tervisedenduse fookuses on laste ja noorte vaimne tervis. Vaimset tervist mõjutavad umbes 40% keskkond milles elame ja viibime, umbes 30% mõjutavad eluviisi valikud ja ülejäänud ca 30% jaotuvad pärlikkuse ja tervishoiuteenuste vahel.

Laste kasvukeskkonna kujundavad nii kodus kui koolis valdavalt täiskasvanud. Peamiselt lapsevanematest sõltuvad laste ja noorte eluviisi valikud – toit, liikumine, uni, suhtlusvõimalused ja sotsiaal-emotsionaalsed oskused.

Viimastel aastakümnetel on aju arengu ja sotsiaal-emotsionaalsete oskuste uurimused andnud väga palju täiendavat informatsiooni laste arengu toetamise võimaluste kohta. Eestis on uuritud mitmeid laste, noorte ja nende perede toetamise võimalusi ja nende sekkumiste edukust ja mitmed sekkumised on saanud positiivsete mõjudega heakskiitu.

Näiteks Räpina Lasteaed Vikerkaar tööperel läbis eelmisel õppeaastal Vaikuseminutite loodud Heaolu loov kool ja lasteaed programmi, kus õpiti erinevaid tehnikaid, kuidas tulla toime iseenda emotsioonidega, juhtida stressi ning ennetada kurnatust ja läbipõlemist. Seal on lihtsad harjutused, mida ka koos lastega teha. Tegemist on meelerahu toetavate harjutustega, mis läbi tähelepanu juhtimise ja hingamise rahustavad närvisüsteemi. Programmi süsteemse kasutamise tulemusena on laste stress ja kurnatus väiksem.

Kaks Räpina rühma osalesid Seikluste Laeka koolitusel, mille fookuses on laste toit ja vahepalad, vee joomine, liikumine ja järjestikuse istumise aja vähendamine. Põlvamaa lapsed on võrreldes Eesti keskmisega üsna head kõõgiviljade sööjad, kuid võiks rohkem. Janu kustutamiseks on vesi. Mahl, morss või mõni teine magustatud jook on toidukorra osa. Lasteaiaaegne laps peaks liikuma päevas vähemalt kolm tundi, millest 60 minutit keskmise või kõrge intensiivsusega (hakkab higistama). Järjestikune istumise aeg ei peaks ületama 20 minutit. Sellesse antakse panus lasteaias ja vanemaid oodatakse väga samasid väärtuseid kodus

Räpina Lasteaed Vikerkaar Seikluste Laeka koolituse lõpetamisel. Foto: Kristiina Hioväin

hindama.

Liikumise ja järjestikuse istumise aja vähendamise tegeleb ka Räpina Ühisgümnaasiumis kasutatav Liikuma Kutsuva Kooli programm. Liikumine on ülioluline vähemalt noore 15-aastaseks saamiseni, niikaua toimub kõige olulisem osa südame ja veresoonkonna arengust. Liikuma Kutsuva Kooli raames arendatakse kooli liikumisvõimalusi väljaspool maja, majas sees ja tundide ajal. Teadusuuringud näitavad, et juba väike liikumine, näiteks õpetaja laua juurde ja tagasi, parandab vere hapnikusisaldust, aju verevarustust ja sellega koos õppimis- ja keskendumisvõimet. Viluste Kool ja lasteaed kasutavad palju Liikuma Kutsuva Kooli tegevusi ja Mehikoorma kooli ja lastehoiu ümber on palju liikumisvõimalusi.

Räpina Ühisgümnaasiumi kaks algklasside klassiõpetajat liitusid sel sügisel ka VEPA (lühend sõnadest Veel Paremaks)

käitumisoskuste programmiga. Seda kasutatakse tavapärase õppetöö käigus, kus lihtsate ja mänguliste klassi juhtimise tehnikatega luuakse mõnus toetav õpikeskkond. Kuna lähenemine on hästi süsteemne ja kõiki kaasav, toetab see hästi laste eneseregulatsiooni- ja sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arengut, koolipere enda vaimset tervist ja ennetab laste riskikäitumist.

Haridusasutustes kasutatavad programmid saavad olla toeks ajal, mil laps või noor on lasteaias või koolis. Tegelik vastutus lapse tervise eest on muidugi lapsevanemal endal. Ja kõige olulisem kaitsetegur, mis laste ja noorte vaimset tervist toetab on vähemalt üks täiskasvanu, kes on lapse jaoks päriselt olemas ja kuulab teda. Kui vanematel on mõnel eluperioodil endalgi keeruline, võivad väga oluliseks toeks olla vanavanemad või tädid-onud, treener või klassijuhataja.

Kanada kuldvitsa ja sügis-kuldvitsa tõrje

Räpina Vallavalitsuse majandusosakond

Kanada kuldvits (*Solidago canadensis*) ja sügis-kuldvits (*Solidago gigantea*) on invasiivsed taimeliigid, mis levivad kiiresti ja ohustavad meie kohalikku liigirikkust. Nende ohjamiseks on välja töötatud mitmeid tõhusaid võtteid.

Peamine eesmärk on peatada liigiline seemnelevik. See tähendab, et tõrjevõtted tuleb rakendada vegetatiivse kasvu staadiumis, enne õitsemist ja seemnete valmimist.

Teadusuuringud ja praktilised kogemused soovivad järgmisi meetodeid:

- Iga-aastane niitmine rohumaadel piirab kuldvitsa levikut. Söötidel ja jäätmaadel on eriti tõhus ümberkünd.
- Korduv niitmine kaks korda aastas (mais ja augustis) mitme aasta vältel on osutunud üheks efektiivsemaks meetodiks.
- Ühekordse niitmise parim aeg on juuni lõpp – siis on mõju kuldvitsale suurim ja kohaliku taimestiku liigirikkus säilib. Hilineni niitmine (septembris) soodustab hoopis kuldvitsa kasvu.
- Pärast niitmist on soovitatav külvata kõrreliste ja rohundite segu, mis piirab kuldvitsa edasist võsundite kasvu.

Kui kuldvits on juba ala täielikult valla-

Foto: Pexels.com

tanud, võib kasutada ka muid meetodeid:

- Plastikuga katmine pärast niitmist pärsib kuldvitsa kasvu, kuid hävitab ka muu taimestiku. Sobib kohtadesse, kus kuldvits on domineeriv.
- Isendite väljakaevamine või korduv niitmine enne seemnete valmimist on kõige tõhusamad käsitsi tõrje viisid.
- Herbitsiidid mõjuvad vaid noortele tai-

medele – katsed on näidanud, et 10–15 sentimeetri kõrguste taimede pritsimine glüfosaadiga andis tulemusi, kuid hilisemal kasvuperioodil mõju väheneb.

Invasiivsete kuldvitsade tõrje nõuab järjepidevust ja mitme meetodi kombineerimist, et tagada kohaliku liigirikkuse säilimine ja heakord.

Uus kooliaasta algas muusikakooli töötajatele vahva väljasõiduga Lätti

Marika Klimberg-Hyötyläinen
Räpina Muusikakooli direktor

Suvi möödus muusikakooli õpilastele ja õpetajatele väga erinevalt. Osad nautisid vahelduvaid vihaseid ja päikesepalavaid suvepäevi, teised aga leekisid ühtedelt kursustelt ja koostööprojektidelt teisele ning neil polnud üldse võimalik ilmale keskenduda. Muusikutele on muusika ikkagi esmatähtis, olgu see ilm milline tahes!

Juba kevadel mõtlesime, et kooliaasta võiks kooli töötajatele alata meeleolukalt. Selleks planeerisime Lätti ühepäevase treti. Eesmärgiks ikka see, et reisi peal kogeks nii meeldivat kui ka kasulikku.

26. augustil sõitsime koos toreda bus-sijuhiga ja kauaaegse koostööpartneri **Enn Ipsbergiga** Räpina sõprusvalda Gulbenesse, kus tutvusime kohaliku muusikakooliga. Direktor **Ilona Matisa** on mitmele meie kooli töötajatele tuttav juba alates 2023. aastal toimunud Räpina Valla Noorte Puhkpilliorkestri 155. aasta juubelist, mil ta külastas meid koos oma kooli toreda puhkpilliorkestriga. Eelmisel aastal käisime meie (koos õpetajate **Margot Suure** ja **Jürgen Järvpõllu** ning noorte lauljatega) teravitamas Gulbene Muusikakooli 60. sünnipäeva puhul. Muusikakooli hoonega saime tutvuda aga alles nüüd. Meie koolid, neis kehtivad nõuded ja õppekavad on täiesti erinevad. Kõike oli väga huvitav vaadata ning nii mitmedki meist said mõne vahva idee sellest külastärgust.

Rikkaliku lõunaga kostitas meid stiilne kõrts nimega Kantes Krogs, mille järel sõitsime tutvuma Stāmeriena lossiga. Väliselt oli see mõisakompleks väga šarmantne ja hoolitsetud. Valge loss tumerohelise pargi taustal mõjus tõeliselt lummavalt. Seestpoolt kulaks ehitisele ära üks korralik ra-

Foto: Jana Morozov

hasüst, kuid vaadata oli ikka väga palju. Eraldi tahaksin toonitada, et meie vastuvõtt oli tõeliselt südamlilik ja tundus, et meid oodati, nagu kalleid külalisi.

Edasi viis tee meid pudeliaeda. Juba 15 aastat pensionil olev proua **Anna Zile** leidis endale pikkade päevade täitmiseks omapärase hobi – igasuguste kujutiste ja lausa hoonete ehitamises, kasutades ehitusmaterjalidena vaid pudeleid ja tsementi. Minu silmale olid päris paljud ideed igati vahvad, kuid mõne dekoratsiooni idee ei pääsenud siiski mõjule. Kindlasti võlus meid vanaproua vitaalsus ja pealehakkamine. Pensioniiga ei pea ju tähendama vaid diivanil külitamist või teleka ees sukakudumist. Igati vapper vanadaam!

Viimaseks sihiks oli Valmiera õlletehas Valmiermuiža, kus saime tutvuda nii limonaadi kui ka õlle valmistamise tehnoloogiaga.

Meile anti maitsta erinevalt röstitud odrateri ja linnaseid. Nägime, kuidas pudeleid korgitakse ja sildistatakse. Tutvustime tehase ajaloo, toodangu ning eritellimisvõimalustega. See kõik oli väga põnev, silmaringi avardav ja kaks tundi möödusid märkamatuks.

Põneva päeva lõpuks ootas meid õhtu väga stiilses Rates Varti restoranis, mis paikneb teatri vastas üle tänava. Taas saime nautida heatasemelist ning rikkalikku kokakunsti, millega kõik väga rahule jäid.

Kodutee möödus kiiresti, kogu reisiseltskond oli päeva muljetest tulvil ning heatujuline. Eks me saime juurde indu uuel õppeaastal jätkamiseks. Siinkohas täname kogu kollektiiviga toredaid lapsevanemaid, kes tegid meile jõuludeks kingituse, mida saime väljasõidul kasutada.

Räpinas toimus suvine kohtumine hariduse tulevikuga – enda kogemusi käis jagamas maailmakuulus majanduse ja hariduse uuendaja Gunter Pauli

Tuleviku Hariduse SA

Räpina Aianduskoolis toimus 21.–23. augustil lugude kaudu õpetamise kursus, mis tõi kokku ligi 80 sãrasilmset osalejat üle kogu Eesti – lasteaedadest ja koolidest kuni kultuuri- ja haridusasutusteni välja. Sel aastal oli fookuses lapse huvi, kire ja tugevuste märkamise kunst ning õpetaja roll lapse ande avastamise toetamisel. Kursusel süveneti lugude kaudu õpetamise põhimõtetesse, vahetati kogemusi ja osaleti aktiivselt loovates gruppitöödes.

Foto: Tuleviku Hariduse SA arhiivist

Tunnustatud küllaline oli sel aastal ka Eesti suurima haridussõnastiku Haridustrefi peaesineja. **Gunter Pauli** avas kuulajatele värske ja inspireeriva vaate hariduse tulevikule – lähenemise, mis põhineb üllatustel ja lugude vael, teadusel ja loovusel, kogemuslikul õppel ja empaatial.

Belgia päritolu lektori ja kuue lapse isa Gunter Pauli uni-kaalne meetod ühendab lugude jutustamist, teaduslikke teadmisi ja kogemusõpet. Oma lähenemise kaudu pakub ta uut viisi, kuidas aidata lastel ja noortel avastada enda potentsiaali ning saada teadlikuks ja motiveerituks maailma probleemide lahendamisel. Ta usub, et tänapäeva hariduse keskmes peaks olema oskus mõista maailma terviklikult ja võime kutsuda ellu positiivseid muutusi.

Räpinas toimunud kursusel said sõna veel mõned erilised külalised: Enda maailmas tuntud Merineitsiks kujunemise lugu jagas erakordne sportlane **Merle Liivand**, kes on ka viiekordne Guinnessi rekordiomanik, maailmameister, ookeanide saadik ja laste inspireerija. Põlisameerika pärimuse kandja ja traditsioonide taastaja **Rupert Encinas** ehk Kotkas Lendab, kes on aastaid töötanud ka riskigrupi laste ja noortega, jagas oma rahva lugusid hariduse tähtsusest ja kogukonna tarkustest. Räpina Aianduskool jäi kõigile osalejatele meelde väga külalislahke sündmuspäevana oma suure ja avara aula, lopsaka aia ja pargi, imemaitstvate toitude ja hubase õpilaskoduga.

Lisaks külastas tunnustatud hariduse, ettevõtluse ja ökoloogia ekspert ka roheettevõtet MÄÄ, kelle tootmishoones tutvuti kaasasutaja **Mihkel Peedimaa** juhendusel lambavillast valmistatud keskkonnasõbralike ja biolagunevate aiatoodetega.

Räpina valla hariduse edendaja **Ulla Preeden** jagas enda muljeid kursusest: „Kõige enam jäi mulle meelde lugude loomise ja jagamise kaudu seoste leidmise tähtsus ning erinevate teaduseliikide ja õppeainete märkamine. See pani tõsiselt mõtlema, et tegelikult on meil võimalus õpetada palju enam, kui neid teadmisi loimime ja koos kasutame. Väga inspireerivad olid ka loomingulised vahepalad ja jagatud isiklikud lood.“

Setomaa lasteaia Värskä maja õpetaja **Janika Teervalt**: „Sel- lised lood ja raamatud toetavad kaasava hariduse rakendamist, kuna need on kohandatavad igale vanuseastmele ja kõiki saab erinevates rollides kaasata. Selliselt on lapsed ja noored õppe- protsessi juhtivad, õpetaja on toetav ning vajadusel abistab või hoiab huvi üleval küsimustega.“

Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse kutseõpetaja **Lii- lia Raik**: „See koolitus puudutas mind väga – ma tundsin, et ma ei ole oma kõhkluste ja otsingutega ükski. Loodus annab vastused, kui vaid julgeme neid näha. Väikestel tegudel on to- hutu jõud muuta meie tulevikku helgemaks!“

Gunter Pauli meenutus seekordsest visiidist: „Küll teil ikka on Eestis jätkuvalt tublid õpetajad. Teie pühendumus ja hool väikeste maakoolide ja seal õppivate laste hoidmisel on lihtsalt imetlusväärne! Juba see on suur lugu, millest maailma võiks õppust võtta.“

Korraldustiim tänab südamest kõiki Räpina kandi koostöö- partnereid ja osalejaid. Selle väga positiivse kogemuse põhjal on õhus idee järgmise aasta augustis kursust Lõuna-Eestis kor- rata.

Punkt suvele: Räpina Aianduskooli meeskonnapäev

Keio Kaarlõp
Räpina Aianduskooli arendusspetsialist

Kolleegeide ühine päev sadamas näitas taas, et koos olles sünnib rõõm, ühtsus ja ener- gia, millega astuda vastu uuele kooliaastale. 22. augustil kogunes Räpina Aianduskooli pere sadamasse, et panna üheskoos vääri- kas punkt suvele ja võtta uut õppeaastat vastu värske energia ning hea meeleoluga. Päeva alguses valitses väike ootusärevus, sest täpset programmi polnud osalejatele varem avaldatud. See üllatusemoment andis algusele erilise tooni ja tekitas elevust – mis meid ees ootab? Selgus, et ees ootas päev täis teadmisi, meeskonnatööd, liikumist, naeru ja maitsvaid elamusi.

Osalejad liikusid meeskondades läbi mitmete tegevuspunktide, mis pakkusid nii kasulikke teadmisi kui ka meeleolukat lõbu. Päästeameti juhendamisel räägiti varjumisest ja kriisiks valmistumisest ning arutleti ka selle üle, kus ja kuidas peaksime ohuolukorras oma koolis varjuma. Samuti sai proovida praktilisi oskusi, kuidas toime tulla olukorras, kui elektrit ei ole – süüda- ta gaasipriimust, kasutada patareitoitete seadmeid, laadida telefone, puhastada vett või valgustada end pimedal ajal.

Eesti Punase Risti tegevuspunktides meenutati, kuidas anda esmaabi erinevate verejooksude korral ja prooviti rõhksideme tegemist mannekeenil, kel oli käsivarrel kunstverega mulaaž. Samuti räägiti ohtli- ke ja keemiliste ainete mõjust ning sellest, kuidas ära tunda mürgistusi ja kust abi saa- da. Naiskodukaitses jagas praktilisi näpu-

Foto: Räpina Aianduskool

näiteid evakuatsiooniks vajaliku varustuse kohta, näidates laual mitmekesisest valikut asju, mis võiksid kriisiolukorras kaasa pak- kida ja elu lihtsamaks teha.

Kui tõsisemad teemad olid käsitletud, pakkusid järgmised punktid rohkelt rõõ- mu ja sportlikku elevust. Naer kõlas disc- golfi rajal, kus pidi viskama ketast „purjus prillide“ abil, ning hiigelsuuskadel tande- mina liikumine nõudis nii koordinaatsioo- ni kui ka koostööd. Cornhole'i kotikeste täpsusvisked, pesulõksudega topside edasi andmine ja õhupalli õhus hoidmine pak- kusid lõbu ja meeskonnavaimu igale osa- lejale.

Päeva jooksul valitses soe, sõbralik ja energiline meeleolu. Oli tunda, et koos tegutsemine vabas õhus, heas seltskonnas ja mängulises vormis tõi inimestele palju naeru ja häid emotsioone. Kui tegevused said läbi, ootas ees koduse stiiliga einelaud, mille eest hoolitses Tilla kohvik. See lõi hubase õhustiku, kus peale teguderohket päeva sai rahulikult istuda, maitsvat toitu nautida ja kolleegeidega muljeid jagada.

Meeskonnapäeva avasõnades leidis aset ka hetk, kui direktor tänas ja tun- nustas meie kooli pikaajalisi töötajaid. Tunnustuse pälvitsid **Eve Holsmer** ja **Liisi Kont** kümne aasta, **Siret Zirna** kaheküm- ne aasta, **Karin Kask** kolmekümne viie aasta ja **Külli Nõmmistu** neljakümne viie aasta pikkuse tööpanuse eest Räpina Aian- duskoolis. See oli liigutav osa päevast, mis tõi esile meie koolipere tugevuse ja pühen- dumise.

Suur tänu kuulub ka neile, kes aita- sid sündmust ellu viia. **Anneli** panustas toimumiskoha ideega, **Toomas** hoolitses transpordi eest kooli juurest sadamasse ja **Maarja** jälgis, et kõik jõuaksid õigel ajal bussile. Erilise tähelepanu ja tänu väärib ka **Maris**, kes oma maagiliste kätega lõi kauni lilleilu nii laudadele kui ka inimes- tele kingitud kimpudesse.

Kokku osales meeskonnapäeval viis- kümmend kolleegi. Päeva lõpuks oldi küll mõnusalt väsinud, kuid rõõmsad ja tänuli- kud ühise kogemuse eest. See oli hetk, kus suvi sai väärrika lõpu ning uus õppeaasta algas ühtse meeskonnatunde, positiivse energia ja hea tujuga.

Jäta tundmatud seemned metsa

Terviseamet

Eesti inimene on läbi aegade olnud suur seemnes ber. Kui suvi hakkab vaikselt sügisesse kalduma ja vihm muudab metsaalused niiskemaks, täituvad metsarajad seenelistega. Paraku sagenevad koos seente ilmumisega ka k n d m rgistusinfoliinile 16662. Selleks, et seenelk ik pakuks rõõmu ega lõpeks tervisemurega, tasub teada, kuidas seenem rgistust ennetada ja mida teha, kui õnnetus siiski juhtub.

Kõige olulisem reegel on lihtne: kui kahtled, ära korja

Seenehooaja tipul helistatakse Mürgistusteabekeskuse infoliinile seenem rgistuse kahtlusega koguni mitu korda päevas. Murelike seeneliste küsimused on erinevad: mõni tahab teada, kas söödud seen oli ohutu, teine kaebab juba iivelduse või kõhuvalu üle.

Korjata ja s  ia tuleks ainult neid seeni, mida tuntakse kindlalt. Algajale seenelisele soovitage lihtsat l henemist:  ppida selgeks 1–2 äratuntavat s  giseent ja piirduda ainult nende korjamisega. Kõik tundmatud või kahtlased seemned j agu metsa – nii väheneb segajamise oht, mis ongi üks peamisi seenem rgistuse põhjuseid.

„Valgeid seeni on väga lihtne ajada segamini m rgiste teisikutega ning tasub meele pida, et korjamisel võivad vigu teha ka kogenud seenelised, sealhulgas seenem  jad,“  tleb Mürgistusteabekeskuse juht Mare Oder. Näiteks võib valge k rbseene segamini ajada mets ampinjoni, sirmiku või kitsemampliga, m rgised v  dikud aga riisikatega. V  dikud võivad tunduda tugeva jalaga head s  giseened, kuid enamik neist on mittesöödavad ning näiteks k hmv  dik koguni surmavalt mürgine.

Kõige turvalisem on, kui tundmatud seemned jäävad siiski metsa. „Kodus on kahtlaste seente eristamine veelgi raskem, sest seemned lähevad kergesti katki ja olulised seeneosad võivad olla j anud metsa. Tervet seent nägemata pole aga võimalik seda tuvastada,“ rõhutab Mare Oder. Ta lisab, et seent, mille s  davuses ei olda sajaprotsendiliselt veendunud, ei tasuks kindlasti maitsta ega ka turult osta, sest m rgiseente söömise tagajärjed ulatuvad seede  iretest püsiva organkahjustuse või isegi surmani. „Kui metsa seelele on mindud koos lastega, siis lepitakse lastega kokku, et enne täiskasvanu loata ei pane nad ühtegi seent ja marja või muud taime suhu. Need on meie teised k n d seenehooajal,“ paneb Oder lapsevanematele südamele.

Seened puhasta ja t  tle samal päeval

Kui metsas on käidud, algab kiire töö: seemned tuleb puhastada ning vajadusel kupatada ja purki panna. Selleks et töö oleks jõukohane, tasub metsast välja tulla just nii paljude seentega, kui jõutakse sama päeva jooksul ära töödelda. „Seened riknevad kiiresti ja hakkavad eritama inimesele kahjulikke aineid. Isegi tavalistest puravikest võib saada tugeva seedetrakt  rituse, kui need on kaua soojas seisnud,“ toonitab Oder. Seened tuleks puhastada ja neist valmistatud toitu – olgu see hommiku-, lõuna- või õhtusöök – tuleks ära s  ia samal päeval. Oluline on teada, et alla kaheaastaste lastele ei tohiks seeneroogasid üldse pakkuda, sest nende seedes steem ei ole veel valmis seeni seedima. Ka täiskasvanutel võivad terviseh dad tekkida, kui seenetoitu on valesti säilitatud või korduvalt üles soojendatud.

Seenehoidiseid soovitu ei pea kohe tarvitama, kuid purki tohivad jõuda ainult korralikult puhastatud ja usaldusväärsed seemned. Seenehooajaga käivad paraku alati kaasas ka m rgistused, mis on tingitud   dika joomisest. „Seente sissetegemise ajal pannakse klaas   dikaga lauale, kuid aetakse siis veega segamini ja võetakse kogemata lonks,“  tleb Oder.   dikhappe joomine põhjustab tõsiseid s  vitusi ja haiglas jälgimist vajavad kõik, kes on joonud üle 10% kangusega äädikhapet. Seetõttu on mõistlik osta koju lahjemat   dikalahust, mis õnnetuse korral tekitab vaid m  duva limaskest  rituse.

Seenem rgistuse esmaabi

M rgiste seente söömine tekitab erinevaid tervisekaebusi ning võib halvimal juhul lõppeda surmaga. M rgistuse tõsiduse hindamisel on oluline teada, kui kiiresti pärast seente söömist sümptomid tekkisid ning millist seent s  di või arvati söödav.

Seedetrakt  ritusele viitavad enamasti iiveldus, oksendamine, kõhuvalu ja -lahtisus. Kui sümptomid ilmnevad kuni kolme tunni jooksul, on enamasti tegemist seenega, mis ärritab seedetrakti, kuid ei põhjusta eluohtlikku m rgistust. Kui seedetrakti sümptomid ilmnevad hiljem, tuleb kahtlustada m rgistust eluohtlike seentega. Sellisel juhul on vajalik kiire meditsiiniline läbivaatus ja jälgimine haiglas.

Seenem rgistuse kahtluse korral ei tasu ootama jääda – tuleb helistada kohe m rgistusinfoliinile 16662, mis töötab   p  vlabi. Infoliin on anonüümne ning seal saab täpsed juhised edasiseks tegevuseks.

Mitmete seenem rgistuste korral võib olla abi aktiivs est. Seda võiks kodus varuks olla täiskasvanu kohta 50 grammi ehk umbes 200 tabletti. Enne aktiivs e manustamist tuleb kindlasti nõu pidada mürgistusteabekeskuse spetsialistiga ja järgida tema juhiseid.

Selleks, et m rgistuse või selle kahtluse korral õige number kiirelt üles leida, salvesta m rgistusinfoliini number 16662 oma telefoni juba praegu. Nii oled vajadusel kiiremini valmis nõu ja abi küsima.

Vestle ja jaga: „Alustan vestlust: Olen olemas!“

Peaasi.ee Põlvamaa vabatahtlikud

Millal oli Sul viimati tõeliselt tähenduslik vestlus? Vestlus, mis avas uusi vaatenurki, innustas, üllatas või liigutas. Vestlus, kus oli kohalolu ja sügavus. Päris vestlustel on raviv jõud. Nii igapäevaelus kui teraapias viib just dialoog edasi. Tähtis pole alati üksmeel, vaid valmisolek kuulata ja mõista.

 leskutse „Alustan vestlust – olen olemas“ kutsub Sind looma teadlikult ruumi p risvestlusteks, mis võivad olla nii ühendavad kui tervendavad. Tõelised vestlused ei nõua alati täielikku nõustumist, vaid kohalolu ja valmisolekut kuulata. Kasuta seda juhust, et pidada vähemalt üks tähenduslik vestlus (oma meeskonnas, sõprade või perega).

Iga kuu viimasel laupäeval toimub Põlvas Keskraamatukogus Vaimse Tervise kohvik. Põlvamaal toimuvad kohtumised raamatukogus, mitte kohvikus. Kohtumise sisu on samasugune: privaatne vestlus külastaja ja vabatahtliku vahel.

Kohvikusse on oodatakse kõiki, kes soovivad jagada oma vaimse tervise raskusi või on mures oma lähedase vaimse tervise pärast. Kohvikus ootavad vaimse tervise esmaabi koolituse läbinud vabatahtlikud, et kuulata ning vajadusel edasi suunata!

Vestlusele eelnevalt registreeruda ei ole vaja. Kui keegi on enne sind vabatahtlikuga r  kimas, siis jää ootama või k si vabatahtlikult, mis kellaajal võiksid tagasi tulla.

Vabatahtliku tunned kohvikus ära valge T-särgi järgi, millel on kiri „Olen olemas“, et pakkuda end toetavaks kuulajaks või anda oma vaikiva kohaloluga märku, et meie ümber on alati inimesi, kes on valmis olemas olemas.

Oma murega ei pea jääma üksi. Kohtume kohvikus!

Alustan vestlust
Olen olemas!

T henduslik vestlus kasvatab turvatunnet. Harjumus rääkida ja kuulata olulistel teemadel loob usaldust – ja võib olla elupäästev, kui seda kõige rohkem vaja on.

KUIDAS ALUSTADA TÄHENDUSLIKKU VESTLUST?

- Leia vestluspartner
- Leppige kokku aeg ja koht
- Pange see kalendrisse
- Lülitage välja segajad (nt telefonid)

„Mis on Sinu jaoks elus kõige olulisem ja kas see on ajas muutunud?“

„Kas Sa räägiksid mulle sellest l hemalt?“

„Kui Sa kirjutaksid raamatu või teeksid filmi, millest see räägiks?“

„Mis sulle elus lootust annab?“

KUULA P RISILT!

- Kui teine räägib, kuula täie tähelepanuga
- K si vähemalt 3 täpsustavat küsimust
-  ra anna nõu, ära katkesta, ära hakka oma lugu rääkima

„Milliseid omadusi Sa oma lähedaste või sõprade juures tähtsaks pead?“

VAHETAGE POOLED JA TEHKE PÄRAST KA KOKKUVÕTE

- Kui esimene on rääkinud, vahetage pooled
- Jätke lõppu 3 minutit, et arutada: Kuidas see vestlus mõjus? Kas tahaks korrata?

VESTLE JA JAGA : #ALUSTANVESTLUST #OLENOLEMAS

S nadel on vabadus, aga kas ka kuulajatel on ruumi? Elame vabas maailmas, kus võime öelda ja kirjutada, mida soovime. Kuid kas meie sõnu ka kuulatakse? Kuulamine pole iseenesestmõistetav.  he n puliigutusega saab ebamugavad sõnumid oma elust eemaldada – unfollow, block. Arakuulamine on v artuslik ja haruldane.

Millal oli Sul viimati tõeliselt tähenduslik vestlus? Vestlus, mis avas uusi vaatenurki, innustas, üllatas või liigutas. Vestlus, kus oli kohalolu ja sügavus. Päris vestlustel on raviv jõud. Nii igapäevaelus kui teraapias viib just dialoog edasi. Tähtis pole alati üksmeel, vaid valmisolek kuulata ja mõista.

 leskutse „Alustan vestlust – olen olemas“ kutsub Sind looma teadlikult ruumi p risvestlusteks, mis võivad olla nii ühendavad kui tervendavad. Tõelised vestlused ei nõua alati täielikku nõustumist, vaid kohalolu ja valmisolekut kuulata.

Eesti Looduskaitse Seltsi vabariiklik kokkutulek toimus Kurgj rvel

Kersti Murumets

R pina osakonna esimees

Juuli lõpus kogunesid looduskaitjad üle Eesti Võrumaale Kurgj rvele, et osaleda Eesti Looduskaitse Seltsi traditsioonilisel vabariiklikul kokkutulekul, kohal oli ka R pina osakonna esindus. Seekordse kokkutuleku läbivaks teemaks oli „Loodushoid, julgeolek ja majandus“, mis p imis endas keskkonnakaitse, riikliku julgeoleku ja sotsiaal-majanduslike valikute tasakaalu otsimise.

Kokkutuleku avap eva ettekanded t id esile mitmeid p letavaid küsimusi: kuidas leida tasakaal loodusväärtuste kaitse ning riikliku julgeoleku tagamise vahel? Kuidas arvestada kogukondade huvidega ja milline on rohepöörde tegelik mõju?

Päeva alustas seltsi esimees professor **Kalev Sepp**, kes andis ülevaate seltsi tegevusest ja Eesti looduskaitse üldisest olukorrast. Seejärel jagasid oma teadmisi ja mõtteid mitmed eksperdid: **Marite Einland** k sitles rohepöördega seotud julgeolekuohtusid ning **Keiu P  mets** avas huvigruppide ja riigikaitse vahelise pingeid Soodla ja Nursipalu näidete toel. Rõuge valla keskkonnaspetsialist **Margit P  kk** tutvustas kohaliku omavalitsuse kogemust keskkonnaalaste väljakutsete lahendamisel. Aruteludele lisas elu ja kohalikku värvi **Ei-nike Aedmaa**, kes tõi kuulajani inspireeriva ülevaate Rõuge loodus- ja kultuuriv  rtustest.

Pärast sisukat p evaprogrammi suundusime piirkonda avastama, külastasime

Nii nagu igal vabariiklikul kokkutulekul, istutas ka Kurgj rvel puu R pina osakonna kauaaegne esimees Enu M ela. Tammepuu istutamise ajal laulsime teemakohaseid laule ning tegime ringtantsu ümber puu. Tammest, kui meie rahva sümbolist, rääkisid Anne Nurgamaa ja Kalev Sepp. Foto: Enn Reinvee

K tiorgu, Lasva klaveritorni, Pindi kirikut ja kalmistut, peatusime Vastseliina ja Puutli kandis.  htul k las Rogosi bändi muusika, mis l i meeleoluka, kuid sügavalt kogukondliku õhustiku.

Teise päeva hommikul istutasime ühiselt puu, mis sümboliseerib koostööd ja jätkusuutlikku mõtlemist. Edasi viis retk Plaani kiriku, Rogosi mõisa, Mustahamba tamme ja Rõuge Pesapuu torni juurde, kus

toimus ka kokkutuleku pidulik lõpetamine.

Seltsi kokkutulek Kurgj rvel oli rohkem kui lihtsalt iga-aastane kohtumine. See oli dialoog, kus kohtusid looduskaitse, kogukonnad ja riiklikud arengusuunad. Sellised kohtumised aitavad leida tasakaalu keeruliste otsuste langetamisel ning tugevdavad sidet looduse, kogukonna ja riigi vahel.

Omastehooldaja, kuidas Sa täna hakkama saad?

Koolitused omastehooldajate tugigrupi loomiseks

29. septembril kell 15:00 kohtumine Põlvas
Kesk tn 20 kolmanda korruse saalis.
Vestlusring: Ressursid.

Palume kohtumisele registreeruda.

Kristiina Hiiovain@polvamaa.ee
Põlvamaa Arenduskeskus - projektijuht.
Tel 5323 9565

LÕÖ KAASA!

3K KOHAD KEELED KOMBED

LINNALAAGRID
13-15-AASTASTELE
04.-05.10 RÄPINA
01.-02.11 NARVA
06.-07.12 TARTU

KÕIK TASUTA: TRANSPORT, TOIT, PROGRAMM

TOETAVAD EUROOPA LIIT JA TARTU LINN

INFO RÄPINA NOORTELE:
MTÜ SÜNDMUSTEMEISTRID
TULVO ILVES 513 6430

NORDIC KOOLITUS

TASUTA KOOLITUSED RÄPINAS

Arvutikasutuse baaskoolitus
Koolituse maht 30 akadeemilist tundi
22.09-26.09.2025 kell 09:00-13:45
Koolituse läbinu kasutab iseseisvalt arvutit igapäevatoiminguteks, nagu dokumentide koostamine, failide haldamine, e-teenuste kasutamine, e-kirjade saatmine, videokohtumised ning oma andmete ja arvuti turvalisuse tagamine, osates kriitiliselt hinnata veebis levivat infot ja vältida küberohte.

Nutiseadmete kasutamine algajale
Koolituse maht 18 akadeemilist tundi
22.09-26.09.2025 kell 14:30-17:45
Koolituse läbinu oskab nutitelefoni turvaliselt kasutada igapäevatoiminguteks, nagu helistamine, pildistamine, info otsimine, digiallkirjastamine ja isikuandmete kaitsmine, ning teab, et PIN-koode ja isikuandmeid ei tohi jagada, isegi kui pöördumine tundub usaldusväärne.

KUS? Hotell Räpina
Tartu mnt 2, Räpina

Koolitust rahastatakse läbi: Täiskasvanuhariduse arendamine ja mitteamalase õppimisvõimaluste pakkumine (programm VÕTI) programmi.

FOORUM KOGUKONDADE UUS HINGAMINE

01.-02.11 MEHIKOORMAS JA VEEBIS

ON VIIMANE AEG LEIDA „VÕTI“, MIS TOOB NOORED PERED JA LAPSED MAALE. FOORUM KESKENDUB KOGUKONNA OLEMUSE JA POTENTSIAALI TEADVUSTAMISELE, PÄRISINTELLEKTI VÄÄRTUSTAMISELE NING TEHISINTELLEKTI VÕIMALUSTE ARUKALE KASUTAMISELE.

TOOME KOKKU KOGUKONDADE ESINDAJAD ÜLE EESTI, ET ÜHESKOOS ARUTLEDA KOGUKONDADE TÄNASE OLUKORRA, ROLLI JA TULEVIKU ÜLE MUUTUVAS MAAILMAS.

ÜHESKOOS OTSIME VASTUSEID KÜSIMUSTELE:

- KUIDAS ANDA KOGUKONDADELE UUT HINGAMIST?
- MILLISED ON HEAD PRAKTIKAD JA NÕUANDED, MIDA JAGADA MEHIKOORMA KOGUKONNALE?
- KUIDAS TUGEVDADA KOGUKONDA JA TAGADA SELLE KESTLIK ARENG?

LISAKS KULTUURILINE MEELELAHUTUS NING SILMARINGI AVARDAVAD NÄITED ELUKORRALDUSEST ERI PAIGUST MAAILMAS.

MODEREERIVAD TOOMAS TRAPIDO JA MARIKA AALJA

ESINEVAD:

PÕIDE KOGUKONNA ESINDUS (SAAREMAA)
ECOSH KOGUKONNA ESINDUS (TALLINN)
LEEVAKU KOGUKONNA ESINDUS (PÕLVAMAA)
KAIRI KASEARU, TÜ ÜHISKONNATEADUSTE INSTITUUT, EMPIIRILISE SOTSIOLOOGIA PROFESSOR
OLEG SHVAIKOVSKY, TI HÜPE KAASASUTAJA JA NÕUKOGU LIIGE
DR. HELENA LASS, PSÜHHIAATER JA VAIMSE VORMI SPETSIALIST
KRISTINA PAŠKEVICIUS, ELUTANTSU MEISTER JA KOREOGRAAF
SIMO SANTERI VIRTANEN, HELIRÄNNAKU JUHENDAJA
ÕIGEUSU PREESTRID ISA SVJATOSLAV JA ISA TIMOTEOS

REGISTREERIMINE KUNI 30.10.2025:
toivo.aalja@gmail.com või marika@meistritekool.ee

Osalustasu 15-25 EUR/inimene palume kanda
Mehikoorma Arengu Selts MTÜ kontole EE041010220244819225.
Selgitus: Ühisloome foorum, OSALEJA NIMI

LISAINFO: Toivo Aalja, tel: 5042418, Marika Aalja, tel: 5124183

Toetajad: Põlvamaa KOP, Räpina vallavalitsus
Läbiviijad: Mehikoorma Arengu Selts, Gaia Community, Põlvamaa Liikumine Kodukant, Eesti Ökokogukondade Ühendus, Mehikoorma Kultuur, Latikas OÜ, Meistrite Kool OÜ, Ääremaa Pagar OÜ

EHITISTE SEADUSTAMINE, KASUTUS- JA EHTUSLOAD NING MUUD TEENUSED.

KIRJUTAGE VÕI HELISTAGE.

58142386

CORETELOY@GMAIL.COM

10.-19.oktoober

Ilmaveere
Namm Resto
Restoran La Storia
Ugandi Resto
Suur Muna
Metsarestoran Ürg
Ööbikuoru Villa restoran

UMA MEKK SÜGISGURMEE

Siin leheküljel võiks olla ka sinu reklaam!

rapina.ee/rahvaleht

 nnitleme vanemaid!

Tähtede kuldsed silmad,
vaikselt valvaku sind.
Päike, mis ehib maailma,
paitagu, h llilaps, sind!

Rihanna Mjagkov
22.06.2025
Oliivia Kallin
14.08.2025

NÄITUSED
Toivo Leesi fotonäitus „Uusi vaatenurki“ R�pina Loomemajas (22. september – 30. oktoober)
R�pina lasteaed Vikerkaare laste poolt tehtud raamatute näitus R�pina raamatukogu lasteosakonnas (kuni märts 2026)
P�asna küla loodusfotode näitus Leevaku raamatukogus (kuni 30. september)
MTÜ Ruusa Kooli Vilistlaskogu näitus kooli ajaloost Ruusa kultuurimaja vestib�ilis (avatud kokkuleppel tel 517 6288 ja kultuurisündmuste ajal)
Anu Tauli portreemaalide näitus R�pina kultuurikeskuses (kuni 29. september)
R�pina Koduloo- ja Aiaandsmuuseumi näitus „R�pina ajaloolised tänavad – Pargi tänav“ R�pina haiglas (kuni 31. detsember)

Päike paitagu Su kalmu, kuu ja tähed valvaku.

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

Enno Maja
05.08.2025
Raivo Punnisk
10.08.2025
Oleg Kulik
15.08.2025
Silvi Tanning
17.08.2025
Adele-Hildegard Orason
18.08.2025
Aivar Laanelind
27.08.2025

R�PINA VALLA SÜNDMUSTE KALENDER SEPTEMBER – OKTOOBER 2025			
N, 18.IX	8–16	Tutvumine uuenenud lasteosakonnaga tasuta, info 512 1533	R�pina raamatukogus
R, 19.IX	15	Salongi�htu – Mari-Liis M��rsepp tasuta, info 795 9435	Võõpsu raamatukogus
P, 21.IX	9	Laat tasuta, info 5661 8707	R�pina Tulet�rjev�ljakul
P, 21.IX	13	M�lukohvik tasuta, info 5348 0892	Leevi Rahvamajas
E, 22.IX	17	Toivo Leesi foton�ituse „Uusi vaatenurki“ avamine tasuta, info 521 8202	R�pina Loomemajas
E, 22.IX	18	Kohtumine Ruusa kogukonnaga info 512 1533	Ruusa raamatukogus
K, 24.IX	16.30	Kirjandusklubi tasuta, info 5330 4063	Veriora raamatukogus
L, 27.IX	11	Kirjanikuga kohtumine – Kristi Piiper tasuta, info 795 2238	Leevaku raamatukogus
L, 27.IX	19	L�ikuspidu pilet 10 €, info 5827 6202	Ruusa kultuurimajas
T, 30.IX	17	Raamatuklubi tasuta, info 521 6942	R�pina raamatukogus
R, 3.X	15	Lugemisklubi tasuta, info 795 9435	Võõpsu raamatukogus
L, 4.X	20	Hooaja avapidu pilet 10 €/15 €, info 5649 7400	Leevi rahvamajas
P, 5.X	9	Laat tasuta, info 5661 8707	R�pina Tulet�rjev�ljakul
E, 6.X	18	�petajate päeva t�nu�ritus tasuta, info 517 6288	R�pina kultuurikeskuses
R, 10.X	19	L�ikuspidu pilet 5 €, info 506 3276	Leevaku raamatukogus
R, 10.X	20	Puhke�htu pilet 7 €, info 510 7836	Aravu rahvamajas
K, 15.X	19	Etendus „Minu noor naine“ pilet 30 €/27 €, info 796 1363	R�pina kultuurikeskuses
P, 19.X	9	Laat tasuta, info 5661 8707	R�pina Tulet�rjev�ljakul
T, 21.X	13	Lastep�ev tasuta, info 5300 2831	Leevi rahvamajas
T, 21.X	17	Kohtumine Valdur Mikitaga tasuta, info 5330 4063	Veriora raamatukogus
K, 22.X – N, 23.X	10	Koduste hoidiste näitus ja degusteerimine tasuta, info 5300 2831	Leevi rahvamajas
R, 24.X	19	Rappinvöö juubelikontsert. Peo�htu Kalmer J�rvega tasuta, info 796 1363	R�pina kultuurikeskuses
K, 29.X	17	Kohtumine Justin Petronega tasuta, info 512 1533	R�pina raamatukogus

Kõige ajakohasema info sündmuste toimumise kohta leiab: www.kultuur.rapina.ee / FB R pina Valla Kultuur

PUU RÄNDUR

ARBORISTI TEENUSED

- PUUDE HOOLDUS
- PUUDE LANGETAMINE
- PUUDE SIDUMINE
- K RGT  D

SERGEI VERTEPOV
+372 5676 2131
puurandur@gmail.com

✓ Kutsetunnistus ✓ Vastutuskindlustus ✓ üle 10 aasta kogemust